

LEARNING CIRCLES
IN LIBRARIES

JAK PROWADZIĆ KLUB WIEDZY?

Podręcznik dla moderatorów
i moderatorek

Część 1:

Co trzeba wiedzieć o klubach wiedzy?

Autorzy:

Grif Peterson

Noemi Gryczko

Peer 2 Peer University

Tłumaczenie:

Irena Zawieracz

Redakcja, korekta:

Agnieszka Koszowska

Wydawca: **Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Warszawa 2021**

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

Publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe.

Treść licencji znajduje się na stronie:

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>

ISBN 978-83-955082-3-3

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
Jak korzystać z podręcznika	4
Moduł 1: Wprowadzenie	7
Rozgrzewka	7
Czytanie i oglądanie	8
Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl	13
Refleksje. Zastanów się, co się wydarzyło	15
Moduł 2: Wybór kursu	16
Rozgrzewka	16
Czytanie i oglądanie	17
Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl	20
Refleksje. Co się udało? / Co warto poprawić?.....	21
Moduł 3: Logistyka i narzędzia	14
Rozgrzewka	14
Czytanie i oglądanie	15
Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl	22
Refleksje. Nadzieje i obawy	23
Moduł 4: Moderowanie	32
Rozgrzewka	32
Czytanie i oglądanie	41
Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl	41
Refleksje. Moderowanie wymaga praktyki	42
Moduł 5: Zespoły	43
Rozgrzewka	43
Czytanie i oglądanie	45
Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl	47
Refleksje. Wzajemne przywództwo	48

Wstęp

Niniejsza publikacja powstała w ramach projektu Learning Circles in Libraries (Kluby wiedzy w bibliotekach), którego celem jest ułatwienie osobom dorosłym dostępu do przydatnych treści online, wsparcie ich w zdobywaniu wiedzy oraz doskonaleniu umiejętności uczenia się przez całe życie. W tym projekcie przygotowujemy bibliotekarki i bibliotekarzy do wprowadzenia w bibliotekach nowej usługi: „klubów wiedzy”. Kluby wiedzy to miejsca, w których osoby dorosłe regularnie się spotykają, by razem się uczyć, korzystać – w zorganizowany sposób – z dostępnych treści online, a także – rozwijać swoje pasje i zainteresowania.

Podręcznik pt. *Jak prowadzić klub wiedzy?* opracowaliśmy po to, by pomóc moderatorom i moderatorkom (osobom, które prowadzą kluby wiedzy w bibliotekach) przygotować się do tego zadania. Pomoże on lepiej zrozumieć, w jaki sposób ludzie uczą się samodzielnie, jak zdobywają wiedzę ucząc się razem i od siebie nawzajem, oraz jak można ich wspierać w tym procesie. W podręczniku przedstawiamy – krok po kroku – najważniejsze zagadnienia dotyczące organizowania i prowadzenia klubów wiedzy w bibliotece.

Podręcznik składa się z czterech części. Część pierwsza pt. „Co trzeba wiedzieć o klubach wiedzy?” przybliży koncepcję oraz metodologię Learning Circles (klubów wiedzy), autorstwa Peer 2 Peer University (P2PU) – organizacji non-profit ze Stanów Zjednoczonych, popularyzującej kluby wiedzy na całym świecie. Materiał został przygotowany w formie kursu do samodzielnej nauki, podzielonego na cztery moduły. Kurs przygotowuje do prowadzenia klubów wiedzy, a także do przeszkolenia innych moderatorów i moderatorek zainteresowanych taką usługą w swoich bibliotekach. Przejście każdego modułu trwa w przybliżeniu 90 minut. W treści kursu znajdują się liczne odwołania do dodatkowych materiałów: filmów, stron, dyskusji na forum, wzorów dokumentów itp. Są to materiały w języku angielskim. Niektóre z nich są tłumaczone lub omawiane w innych zasobach edukacyjnych przygotowywanych w ramach projektu Learning Circles in Libraries.

Część druga podręcznika jest poświęcona samokształceniu, część trzecia przybliży praktyczne i techniczne aspekty prowadzenia spotkań, zaś część czwarta zawiera wskazówki dotyczące tego, jak prowadzić kluby wiedzy w formie spotkań online.

Projekt Learning Circles in Libraries realizuje Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego wraz z partnerami: Peer 2 Peer University (Stany Zjednoczone), Stadtbibliothek Köln (Niemcy), Fundatia Progress (Rumunia), Biblioteca Lucio Craveiro da Silva (Portugalia) oraz Suomen eOppimiskeskus ry (Finlandia). Projekt jest finansowany ze środków programu Unii Europejskiej Erasmus+ Akcja 2: Partnerstwa strategiczne/Edukacja dorosłych.

Jak korzystać z podręcznika?

W treści podręcznika znajdziesz następujące oznaczenia:

Jest to odniesienie do narzędzi przygotowanych przez P2PU, które ułatwiają prowadzenie klubów wiedzy. Szczegółowe informacje o tych narzędziach można znaleźć na stronie [Learning circles user manual](#), opracowanej przez Peer 2 Peer University.

W miejscach oznaczonych tą ikoną zachęcamy do dzielenia się wiedzą i doświadczeniami z prowadzenia klubów wiedzy na forum P2PU.

Zamieściliśmy te oznaczenia, by ułatwić Ci dostęp do zasobów opublikowanych na forum przez społeczność P2PU, umożliwić nawiązanie kontaktu z moderatorami i moderatorkami klubów wiedzy, a także innymi osobami wspierającymi tę ideę na całym świecie.

Kurs został przygotowany w taki sposób, by można go było przeprowadzić w formie klubu wiedzy. Każdą z jego czterech części można zrealizować w czasie 90-minutowego spotkania. A zatem, biorąc udział w kursie możesz nie tylko dowiedzieć się, czym jest klub wiedzy, ale także sprawdzić „na własnej skórze”, jak to jest w nim uczestniczyć!

Podręcznik (kurs) jako klub wiedzy

Z podręcznika możesz korzystać indywidualnie albo przeprowadzić na jego podstawie zajęcia grupowe. Przygotowaliśmy go w taki sposób, by można było zorganizować kurs w formie spotkań klubu wiedzy dla grupy od 4 do 15 osób, odbywających się w czasie czterech tygodni. Warto, by spotkania prowadziła osoba, która ma już doświadczenie jako moderator/moderatorka klubu wiedzy. Jeśli jednak nie jest to możliwe, zalecamy uczestnikom kursu przyjmowanie roli moderatorki/moderatora na zmianę. Tak jak w każdym innym klubie wiedzy, to grupa jako całość decyduje o tym, jak korzystać z udostępnionych materiałów: możecie razem oglądać filmy wideo, prowadzić dyskusje, wprowadzać dodatkowe aktywności, czerpać z innych źródeł... Cokolwiek uważacie, że może sprawdzić się w Waszej grupie!

Zachęcamy do utworzenia klubu na stronie P2PU i skorzystania z narzędzi zarządzania klubem, jakie oferuje strona, np. powiadomień mailowych, przypomnień o spotkaniach czy ankiet. Jeśli w przyszłości zorganizujesz klub wiedzy w swojej bibliotece, będziesz już mieć wiedzę, doświadczenie oraz perspektywę osoby uczestniczącej w klubie!

W trakcie spotkań warto mieć dostęp do komputera, internetu i słuchawek. Materiały, takie jak długopisy, notesy czy karteczki samoprzylepne, mogą się przydać, ale nie są niezbędne do przeprowadzenia spotkań.

Szkolenia P2PU

Wiele materiałów, które wykorzystaliśmy w tym podręczniku, pochodzi z zasobów edukacyjnych P2PU przygotowywanych na potrzeby szkoleń dla moderatorek i moderatorów Learning Circles. Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej na temat tych szkoleń oraz naszej oferty w ogóle, odwiedź stronę [Work with us](#) lub skontaktuj się z nami pisząc na adres thepeople@p2pu.org.

Moduł 1:

Wprowadzenie

Rozgrzewka

 Czas trwania: **ok. 15 minut**

W tym module kursu:

- poznasz ideę klubów wiedzy, sprawdzisz, jak działa taki klub,
- dowiesz się, czym jest P2PU oraz jakie wartości są podstawą dla naszych działań,
- zapoznasz się z wiedzą teoretyczną i dowiesz się, dlaczego kluby wiedzy się sprawdzają,
- nauczysz się opowiadać, czym są kluby wiedzy, własnymi słowami.

Przedstawienie się uczestniczek i uczestników spotkania

Na początku niech wszyscy usiądą w kręgu, tak aby wszystkie osoby widziały się nawzajem. Zapytaj o daty ich urodzin – ta osoba, której urodziny będą najwcześniej, niech przedstawi się jako pierwsza!

- Jeśli grupa dobrze się zna, opowiedzcie o swoich oczekiwaniach związanych z tym kursem i o swoich doświadczeniach z prowadzenia klubu wiedzy (jeśli ktoś już ma takie doświadczenia).
- Jeśli wcześniej się nie znaliście, zacznijcie od podania swoich imion oraz odpowiedzi na neutralne pytania, np. „W jaki sposób dotarłeś/dotarłaś na spotkanie?”.

Zanim przejdziesz do kolejnej części spotkania, upewnij się, że wszystkie osoby w grupie mają dostęp do materiałów online, z których będziecie korzystać. Kursy P2PU udostępniane są na otwartych licencjach, co oznacza, że są darmowe, lecz także w pełni dostępne bez potrzeby tworzenia konta lub logowania. Jeśli chcesz korzystać z innych materiałów, możesz potrzebować więcej czasu, by upewnić się, że każda osoba utworzyła konto, zalogowała się, pamięta hasło itp.

Czytanie i oglądanie

 Czas trwania: **ok. 30 minut**

Film:

[Welcome to Peer 2 Peer University, the home of learning circles](#)

Peer 2 Peer University (P2PU) jest organizacją non-profit zajmującą się przygotowywaniem i realizacją różnych inicjatyw edukacyjnych, alternatywnych wobec edukacji formalnej i wyrównujących szanse różnych grup społecznych. Najważniejszy projekt P2PU to Learning Circles, polegający na tworzeniu „klubów” dla osób, które regularnie się spotykają, by wspólnie się czegoś uczyć, korzystając z dostępnych, darmowych kursów online lub innych zasobów edukacyjnych.

P2PU tworzy niewielki zespół, lecz Learning Circles zdążyły już dotrzeć do wielu krajów na sześciu kontynentach. Dzieje się tak przede wszystkim dlatego, że jest to projekt oddolny, wykorzystujący narzędzia open source i bezpłatne zasoby.

Dlatego praktycznie każdy może założyć klub wiedzy i dostosować jego formułę oraz zasoby edukacyjne do potrzeb lokalnej społeczności, wspierając w ten sposób nasze działania. Staramy się angażować ludzi oraz społeczności na różnych etapach tworzenia i wdrażania naszych inicjatyw, ponieważ wierzymy, że oddolne projekty przynoszą lepsze i trwalsze efekty niż te o bardziej formalnej strukturze.

Nasze wartości to: równość, działanie na rzecz społeczności oraz partnerskie, wzajemne uczenie się (ang. peer learning). Więcej informacji na ten temat znajdziesz [na naszej stronie](#).

Czym jest Learning Circle (klub wiedzy)?

Film:

[What does a Learning Circle look like?](#)

Klub wiedzy to grupa osób spotykających się po to, by razem się czegoś uczyć.

Każdy klub działa trochę inaczej, lecz wszystkie mają ze sobą coś wspólnego.

Są nieodpłatne

Kluby wiedzy korzystają z darmowych materiałów edukacyjnych, takich jak bezpłatne kursy online. Osoby biorące udział w spotkaniach nie ponoszą z tego tytułu żadnych opłat, podobnie jak osoby czy instytucje prowadzące kluby.

Są cykliczne

Klub wiedzy to cykl zwykle 90-minutowych, cotygodniowych spotkań odbywających się przez okres 6-8 tygodni. Jednak formuła klubów jest elastyczna i można ją dostosowywać w zależności od potrzeb, specyfiki danego kursu i postawionych sobie celów. Naszym zdaniem, mniej niż 4 tygodnie to zbyt krótko, by uformować grupę i wypracować jej kulturę. Z kolei, ponad 8 tygodni to zbyt długo, by utrzymać zaangażowanie uczestników i uczestniczek klubu. Czasem grupy kontynuują spotkania po czasie przeznaczonym na działanie klubu, lecz takie działania nie są wymagane i nie powinny być założeniem.

Są moderowane

W każdym klubie jest osoba pełniąca rolę moderatorki lub moderatora. Taka osoba nie musi posiadać wiedzy eksperckiej na temat, którego dotyczą spotkania klubu. Moderatorką/moderatorem może być praktycznie każdy, wystarczy przeszkolenie się i odrobina praktyki. Oprócz prowadzenia spotkań, do zadań moderatorki/moderatora należą:

- znalezienie miejsca na spotkania klubu,
- promocja klubu,
- kontakt, komunikacja z uczestnikami/uczestniczkami klubu,
- przygotowanie sprzętu i materiałów (laptopów, papieru itp.),
- przydzielanie zadań,
- prowadzenie dyskusji w grupie,
- angażowanie, stymulowanie ciekawości i gotowości do rozwoju.

Są oparte na współpracy

Podstawowym założeniem w klubach wiedzy jest idea wzajemnego uczenia się, zgodnie z którą ważna jest wiedza i doświadczenie każdej osoby uczestniczącej w spotkaniach. Wzajemne uczenie się według P2PU opiera się na trzech zasadach:

- każdy jest ekspertem w jakiejś dziedzinie,
- dzielenie się jest najskuteczniejszą metodą uczenia się,
- informacja zwrotna jest konieczna do tego, by uczenie się przynosiło pożądane efekty.

Wzajemne uczenie się tworzy środowisko edukacyjne, w którym każdy może w tym samym czasie uczyć się i uczyć innych, działać i obserwować, występować i słuchać innych występujących. Pozwala to osobom uczącym się, mającym różne historie, pochodzenie i doświadczenia, rozwijać przydatne umiejętności społeczne, a także osiągać więcej, niż gdyby uczyły się indywidualnie. Jednym ze sposobów, w jaki wyrażamy to podejście, jest częste powiedzenie, że „wszyscy jesteśmy nauczycielami i jednocześnie wszyscy jesteśmy uczniami”.

Gromadząc grupę osób zainteresowanych jakąś dziedziną czy tematem, masz już podstawę do stworzenia otwartego, partnerskiego środowiska edukacyjnego posiadającego system wzajemnego wspierania się. Naszym zdaniem kluby wiedzy najlepiej działają wtedy, gdy

uczestniczy w nich od 4 do 15 osób. Po przekroczeniu tej liczby zadania moderatora mogą być już trudne do udźwignięcia. Choć zdarzało się, że kluby liczyły więcej osób. Przykładem jest działający z sukcesami 60-osobowy klub wiedzy, podzielony na 3 mniejsze grupy, które pracowały nad tymi samymi kursami, wspierane przez zespół moderatorów.

**Dirk jest nauczycielem
i uczniem jednocześnie**

Są zorganizowane

Każde spotkanie klubów wiedzy ma określoną strukturę. Jej poszczególne części to: rozgrzewka, czytanie i oglądanie materiałów kursu, zadania (zrób/wykonaj/opowiedz/pomyśl) oraz refleksje.

Rozgrzewka

Cotygodniowe spotkanie klubu zaczyna się krótkim, 5-10-minutowym wprowadzeniem. To dobra okazja do zapoznania się z pozostałymi osobami uczestniczącymi w klubie lub przypomnienia sobie, kto jest kim, a także do wyznaczenia celów do realizacji na spotkaniu. Można tu wykorzystać „icebreakery” (ćwiczenia przełamujące lody), zrobić rundkę z pytaniem o osobiste cele i/lub podsumować dotychczasowe spotkania klubu.

Czytanie i oglądanie

Znaczna część spotkań klubu wiedzy jest przeznaczona na pracę z kursem online. W przypadku niektórych tematów (np. projektowania stron internetowych czy zdobywania podstawowych kompetencji cyfrowych), warto, aby każda osoba pracowała przy jednym komputerze i samodzielnie wykonywała zadania. W przypadku innych tematów (np. dotyczących wystąpień publicznych lub rozmów kwalifikacyjnych), bardziej zasadne będzie wyświetlanie materiałów na ekranie i wykonywanie zadań w grupie. To, w jaki sposób Ty i Twoja grupa zadecydujecie o sposobie wykorzystania czasu, zależy wyłącznie od Was. Często najlepszym rozwiązaniem jest połączenie pracy indywidualnej z aktywnościami grupowymi.

Zrób/wykonaj/ powiedz/pomyśl

Zastosowanie zadań do wykonania oraz dyskusji grupowych sprawia, że Twoja rola jako moderatorki lub moderatora znacznie wykracza poza przekazywanie wiedzy na spotkaniu. Czasami zadania pojawiają się w sposób naturalny, np. jako część kursu, z którym pracuje klub, innym razem trzeba je zaplanować samemu. W P2PU stworzyliśmy listę aktywności, z których możesz korzystać tworząc środowisko wzajemnego uczenia się w klubie, jak również w celu przećwiczenia w praktyce wiedzy teoretycznej zawartej w materiałach kursów online.

Refleksje

Refleksja to ważny element koncepcji klubów wiedzy. Mocno rekomendujemy przeprowadzenie ćwiczenia w formie „rundki” z pytaniem o wrażenia i przemyślenia osób uczestniczących na końcu każdego spotkania klubu.

Z pewnością zauważysz, że w każdym module tego podręcznika (kursu) zastosowaliśmy ten sam, opisany wyżej, podział, który stosujemy w przypadku spotkań klubów wiedzy. Właśnie dlatego możesz ten kurs przeprowadzić w formie klubu wiedzy! Pamiętaj jednak, że nie wszystkie kursy online są przyjazne tej formule i niektóre wymagają dostosowania do potrzeb klubu. Będzie to także Twoim zadaniem jako moderatorki/moderatora. Więcej na ten temat dowiesz się w dalszej części kursu.

Badanie oczekiwań

Część osób z pewnością przyjdzie na spotkanie klubu oczekując, że będzie to bardziej tradycyjna forma zajęć, z Tobą w roli nauczyciela. Dlatego bardzo istotne jest, by już na początku przedstawić ideę wzajemnego uczenia się i zaprosić uczestników i uczestniczki do zaangażowania się, współdziałania i współtworzenia klubu.

Dobrym pomysłem jest takie zaaranżowanie przestrzeni, by osoby uczestniczące stanęły lub usiadły w kręgu. Zachęcamy, by osoby znajdowały się w kręgu, gdy tylko jest to możliwe. Jeśli Wasze spotkania odbywają się w pracowni komputerowej, starajcie się stawać w kręgu na początku (w czasie rozgrzewki) i na końcu (w czasie rundy końcowej z refleksją). To pomoże Ci zadać grupie pytania pomocne we wprowadzaniu koncepcji wzajemnego uczenia się. Czym różni się to spotkanie od zwykłych zajęć szkolnych? Kto jest ekspertem, skoro nikt z nas nie stoi za katedrą?

Posłuchaj moderatorek i moderatorów P2PU. Sprawdź, jakie mają rady dla osób, które chciałyby zacząć prowadzić klub wiedzy. Czym różni się klub wiedzy od zwykłych zajęć w szkole?

Film: [Setting up a peer learning environment](#)

Film: [How is a Learning Circle different from a class](#)

Materiały dodatkowe

Pomysł na kluby wiedzy nie jest właściwie niczym nowym. Wręcz przeciwnie, edukacja otwarta, bez przymusu, na której opiera się koncepcja P2PU Learning Circles, ma długą tradycję. Można poczytać o tym w materiałach, które zebraliśmy [na naszym forum](#) – zachęcamy do korzystania z nich i dodawania komentarzy. Inspirujemy się opracowaniami na temat ruchów społecznych w historii, ale także zjawiskami i trendami naszych czasów, które prezentują ciekawe alternatywy wobec edukacji formalnej.

Ponadto, wiele zagadnień opisanych w tym module (w szczególności to, jak osoby uczące się postrzegają wiedzę ekspercką w sytuacji, gdy nie ma z nimi nauczyciela-eksperta) zostało zawartych w nagrodzonej pracy doktorskiej autorstwa Cristiane Damasceno z 2017 roku pod tytułem [Masowe kursy i lokalne społeczności. Etnografia modelu otwartej edukacji – Learning Circles](#). Polecamy ją jako lekturę na weekend!

Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl

 Czas trwania: **ok. 30 minut**

Zakładanie konta

Aby jak najlepiej wykorzystać materiały udostępnione w tym kursie, należy utworzyć darmowe konto P2PU. Konto P2PU pozwoli Ci wykonać wiele zadań związanych z działaniami klubu wiedzy, takich jak:

- zakładanie klubu,
- promocja,
- zarządzanie spotkaniami,
- komunikacja z uczestniczkami i uczestnikami,
- zbieranie informacji zwrotnych,
- dodawanie kursów do bazy danych.

Z tych samych narzędzi korzysta społeczność P2PU na całym świecie. Na przykład, gdy podzielisz się opinią o jakimś kursie online lub klubie wiedzy, będzie ona widoczna nie tylko dla zespołu P2PU, ale także dla wszystkich moderatorów i moderatorek rozważających skorzystanie z tego kursu. Aby ułatwić wymianę informacji, konta P2PU zapewniają również dostęp do:

- grupy mentorów i menterek – osób, które mogą odpowiedzieć na Twoje pytania związane z tworzeniem i prowadzeniem klubu wiedzy,
- forum społeczności z całego świata
- comiesięcznych powiadomień o wydarzeniach w życiu społeczności P2PU,
- listy mailingowej, dzięki której możesz uczestniczyć w comiesięcznych spotkaniach online społeczności i rozwijać się zawodowo.

Potrzebujesz konta P2PU po to, by utworzyć klub wiedzy. Uczestnicy i uczestniczki klubu nie muszą mieć konta, mogą podać na stronie swój adres e-mail. Jeśli ktoś z nich nie posiada poczty e-mail, możesz taką osobę dodać do bazy ręcznie i wpisać jej numer telefonu – będzie wtedy otrzymywać powiadomienia SMS.

Co znajdziesz na stronie P2PU?

Strona P2PU daje dostęp do narzędzi i materiałów, których potrzebujesz, by z sukcesem prowadzić kluby wiedzy. Oto niektóre z nich:

- rejestracja do klubów wiedzy: tu można znaleźć zebrane kursy online z całego świata,
- forum społeczności: przestrzeń dla moderatorów i moderatorek klubów wiedzy,
- strona z materiałami dla moderatorów i moderatorek: znajdziesz na niej zasoby edukacyjne i inne przydatne informacje zebrane z forum społeczności,
- panel administracyjny dla moderatorów i moderatorek: w tym miejscu możesz tworzyć kluby wiedzy, zarządzać nimi i dzielić się opiniami. Sa tam również wyświetlane najświeższe informacje od społeczności P2PU, w tym linki do dyskusji na forum, posty z Instagrama, ostatnio dodane kursy oraz listę rozpoczynających się spotkań klubów wiedzy na całym świecie i w Twojej okolicy.
- strona z kursami: tu znajdziesz wszystkie kursy wykorzystane dotychczas przez kluby wiedzy. Bazę kursów tworzy cała społeczność, co oznacza, że każdy moderator i moderatorka mogą dodać do niej nowe kursy,
- Blog: aktualności i informacje od zespołu P2PU.

Gdy już założysz swoje konto P2PU, zajrzyj do forum i przeczytaj wątek pt. „Przedstaw się”. Jeśli poprosimy Cię o ponowne zalogowanie się, skorzystaj z danych logowania do konta P2PU, nie ma potrzeby tworzenia osobnego konta! Przywitaj się i daj nam znać, że właśnie przerabiasz ten kurs!

Refleksje. Zastanów się, co się wydarzyło

Czas trwania: **ok. 15 minut**

Po ukończeniu tego modułu wiesz już, czym są kluby wiedzy, znasz funkcje strony P2PU, wiesz też, jakiego wsparcia może Ci udzielić społeczność klubów wiedzy na całym świecie. Być może było to Twoje pierwsze spotkanie klubu wiedzy! Tak, jak wspomnieliśmy wcześniej, ważnym elementem procesu uczenia się jest refleksja. Dlatego sugerujemy, by ostatnią część spotkania klubu zawsze przeznaczać na rundę podsumowującą, w czasie której uczestnicy i uczestniczki dzielą się swoimi przemyśleniami. To świetna okazja, by właśnie teraz wykonać to zadanie!

Na spotkaniu klubu poświęćcie 5 minut, aby indywidualnie odpowiedzieć sobie na poniższe pytania. Można też robić notatki, jeśli jest to dla kogoś pomocne. Pozostały czas wykorzystajcie na podzielenie się przemyśleniami z pozostałymi osobami w grupie. Pytania do refleksji:

- Podziel się swoimi wrażeniami po ukończeniu pierwszego modułu. Jakie są Twoje spostrzeżenia? Czy, i jakie, masz jeszcze pytania lub wątpliwości?
- Porównaj klub wiedzy do swoich innych doświadczeń edukacyjnych i samokształceniowych. Czym ta formuła różni się od innych sposobów zdobywania wiedzy? W czym jest do nich podobna?

Jest bardzo prawdopodobne, że w tej części padną pytania dotyczące praktycznych kwestii związanych z udziałem w klubie wiedzy. Niżej zamieszczamy przykładowe pytania:

- Czy chcemy lub czy możemy kontaktować się ze sobą pomiędzy spotkaniami klubu?
- Czy sami powinniśmy przydzielać sobie prace domowe?
- Czy po pierwszym spotkaniu mogą jeszcze dołączyć do klubu nowe osoby?
- Czy wolimy, by każda osoba przechodziła przez kurs pracując przy komputerze indywidualnie, czy lepiej wyświetlać treści na ekranie, czy może jakoś połączyć jedno z drugim?

Po zakończeniu każdego spotkania klubu wiedzy, moderator/moderatorka może zalogować się do panelu administracyjnego na stronie P2PU i wysłać wiadomość podsumowującą do grupy i do zespołu P2PU. Jest to dobry sposób na przypomnienie, o czym rozmawialiście na spotkaniu, co może przydać się przed kolejnym spotkaniem, a także na przekazanie nam swoich pytań czy wątpliwości. Jeśli realizujesz ten kurs jako klub wiedzy, zachęcamy do tego, by wysłać taką wiadomość właśnie teraz – wówczas osoby uczestniczące w tym doświadczeniu sprawdzą, jak to działa.

Moduł 2: Wybór kursu

Rozgrzewka

 Czas trwania: **ok. 10 minut**

W tym module kursu:

- poznasz takie pojęcia, jak OZE i MOOC,
- dowiesz się, na czym polega kształcenie i uczenie się online,
- nauczysz się wyszukiwać i oceniać kursy online do wykorzystania w klubach wiedzy,
- poznasz sposoby dostosowywania dostępnych kursów online do formuły klubu wiedzy.

Baza kursów P2PU

W bazie P2PU znajdują się kursy, które zostały już wykorzystane przez inne kluby wiedzy. W tej części spotkania przejrzycie szybko [dostępne kursy](#), sprawdźcie, jak można je wyszukiwać i jak działają filtry. Po ok. 5 minutach samodzielnej pracy podzielcie się wrażeniami z pozostałymi osobami w grupie. Pytania do dyskusji:

- W jakich językach najczęściej są dostępne kursy?
- Ile procentowo kursów (w przybliżeniu) można zaliczyć do otwartych zasobów edukacyjnych (OZE)?
- Który kurs był najczęściej wykorzystywany przez kluby wiedzy?
- Czy udało Ci się znaleźć jakiś kurs, o którym już wiesz, że chcesz go wykorzystać? Jeśli tak, to jaki?

Czytanie i oglądanie

 Czas trwania: **ok. 35 minut**

Krótką historia zdalnej edukacji

20 marca 1728 roku w Boston Gazette ukazało się ogłoszenie o ofercie kursu stenografii. Co ważne, nie było ono skierowane wyłącznie do mieszkańców Bostonu, lecz w ogóle do „rodaków, którzy pragną zdobyć tę umiejętność”. Instruktor, Caleb Philipps, oferował cotygodniową wysyłkę pocztą materiałów dydaktycznych osobom zainteresowanym, co, jak twierdził, pozwoli wszystkim uczyć się „tak samo skutecznie, jakby mieszkali w Bostonie”. Jednak ogłoszenie obiecywało więcej, niż Caleb Philipps był w stanie zrealizować, a przeszkody w rozwoju zdalnej edukacji występowały jeszcze przez następne 300 lat, bez względu na to, czy dotyczyły radia, telewizji czy internetu. W wielu realizowanych z sukcesami projektach, takich jak zgromadzenia Chautauqua, koncepcja Uniwersytetu Otwartego czy system opracowany przez Ivana Illicha, idea edukacji zdalnej opierała się na rozproszonej sieci spotkań osobistych.

W ciągu ostatnich dwudziestu lat, bezpłatne programy edukacyjne rozwijały się w znacznej mierze dzięki powstaniu otwartych zasobów edukacyjnych (OZE). Zgodnie z definicją OZE, są to zasoby znajdujące się w domenie publicznej lub zostały udostępnione na licencjach, które umożliwiają korzystanie z nich nieodpłatnie, a także dostosowywanie do potrzeb odbiorców.

Około roku 2008, kilka osób i instytucji postanowiło rozwinąć ideę OZE. Oprócz dotychczasowego udostępniania materiałów zaczęto „prowadzić” darmowe kursy online, na które mogły się zapisać zainteresowane osoby na całym świecie, korzystając z materiałów kursu i wspierając się wzajemnie jako ucząca się społeczność online. Zjawisko to otrzymało nazwę MOOC: masowe otwarte kursy online (ang. Massive Open Online Courses). W ostatnich latach nazwa MOOC nieco straciła na swoim pierwotnym znaczeniu, bowiem wiele kursów udostępnianych jako MOOC nie jest kursami masowymi ani otwartymi. Nie znaczy to jednak, że MOOC jest mniej popularne. Według [Class Central](#) (wyszukiwarki i serwisu poświęconego MOOC), w 2019 roku w 13 tysiącach kursów tego typu wzięło udział 110 milionów osób.

Najczęstsze typy kursów online

Istnieją przeróżne kursy online. Mogą być tworzone przez ekspertów w danej dziedzinie, wykładowców, osoby specjalizujące się w projektowaniu środowiska edukacyjnego, jak i hobbystów. Ktoś udostępnia stworzony przez siebie kurs na własnej stronie internetowej albo kurs jest efektem prac zespołu uniwersyteckiego. Część kursów to zasoby open access (o otwartym dostępie), co oznacza, że zostały udostępnione na licencji pozwalającej na ich

re-use (ponowne wykorzystanie) i modyfikację. Inne są chronione prawem autorskim, które nie dają możliwości wprowadzania zmian i dostosowywania do potrzeb nowych grup odbiorców. Cztery typy kursów, z którymi najczęściej spotykamy się w klubach wiedzy, to:

- **Kursy udostępnione na otwartych licencjach**, czyli znane Ci już otwarte zasoby edukacyjne (OZE). OZE oznacza, że można nie tylko korzystać z tych kursów za darmo, ale także je modyfikować. Możemy wykorzystać ich starsze wersje, przetłumaczyć je na inne języki czy dostosować treści edukacyjne do naszych potrzeb. OZE to nasz pierwszy wybór w klubach wiedzy, ponieważ wiemy, że dostęp do takich kursów będziemy mieć zawsze.
 - Przykłady: [MIT OpenCourseWare](#), [Open Learning Initiative](#), [OpenLearn](#), [Wisc-Online](#), [OERu](#), [freeCodeCamp](#), [Saylor Academy](#) oraz [Skills Commons](#).
- **Kursy, które są bezpłatne, lecz nie są otwarte** – takie kursy stanowią obecnie większość w klubach wiedzy. Zazwyczaj oferują materiały dobrej jakości, lecz istnieje ryzyko, że w przyszłości mogą nie być już dostępne, zmieniają się zasady korzystania lub pojawi się odpłatność.
 - Przykłady: [edX](#), [Coursera](#), [Khan Academy](#) oraz [Udacity](#).
- **Bezpłatne/otwarte narzędzia i bazy danych** – mogą służyć moderatorom i moderatorkom jako podstawa dla tworzenia zasobów klubu wiedzy. Z ich pomocą można tworzyć scenariusze spotkań lub środowiska edukacyjne dla grup uczestniczących w klubach wiedzy.
 - Przykłady: [Scratch](#), [Tinkercad](#), [GIMP](#), [Wikipedia](#), [YouTube](#) oraz [Project Gutenberg](#).
- **Kursy odpłatne, chronione prawem autorskim** – w przypadku takich kursów za dostęp trzeba zapłacić. W klubach wiedzy żadne opłaty nie są pobierane ani od osób uczestniczących, ani od moderatorów spotkań. Jednak zdarza się, że biblioteki czy inne centra edukacyjne posiadają już dostęp do takich kursów, ponieważ zawarły umowy licencyjne z ich dostawcami. Jeśli masz możliwość i chcesz skorzystać z odpłatnego kursu w klubie wiedzy, możesz to zrobić, jednak taki kurs nie będzie widoczny dla innych w bazie P2PU.
 - Przykłady: [GALE Courses](#), [Lynda](#), [Universal Class](#).

Wyszukiwanie kursów

Uczestnicy i uczestniczki klubu wiedzy chcą się spotykać, by zdobywać i rozwijać wiedzę na interesujący ich temat, korzystając przy tym z darmowych dla nich zasobów. Twoim zadaniem, jako moderatora/moderatorki klubu, jest znalezienie takich zasobów, zanim rozpoczną się spotkania.

Większość moderatorów i moderatorek korzysta w swoich klubach wiedzy z kursów online,

ponieważ są one zwykle: (1) ogólnodostępne, (2) stworzone przez ekspertów w danej dziedzinie i (3) zostały zaprojektowane w sposób przyjazny dla procesu uczenia się lub nauczania w grupie. Jest jednak wiele rzeczy, których kursy online nie potrafią „zrobić”. Nie rozumieją Twoich motywacji, nie podejmą za Ciebie decyzji i nie powiedzą Ci, kiedy możesz potrzebować informacji dostępnych w innych miejscach. Ponadto, ogólnodostępne kursy mają swoje wady i zalety: nie zawsze są za darmo, nie zawsze tworzą je eksperci i nie zawsze można je łatwo dostosować do potrzeb klubów wiedzy.

Tak więc, biorąc pod uwagę powyższe względy, staraj się nie szukać kursu „idealnego”, ponieważ taki kurs po prostu nie istnieje. Jedyne, co można zrobić, to znaleźć możliwie najlepsze zasoby, które mogą pomóc uczestnikom i uczestniczkom Twojego klubu wiedzy zrealizować cele, jakie te osoby sobie postawiły.

Jeśli nie możesz znaleźć [na stronie P2PU](#) kursu, który odpowiada Twoim potrzebom, możesz w każdej chwili dodać do bazy inny kurs, korzystając z [tego formularza](#). Niżej podpowiadamy, gdzie sami szukamy nowych kursów online:

- [Open Culture](#) – blog, w którym znajdziesz aktualne informacje o ogólnodostępnych kursach online, udostępnionych w różnych miejscach w sieci.
- [Class Central](#) – wyszukiwarka kursów o różnej tematyce, z możliwością filtrowania (wg przedmiotu, dostawcy, instytucji czy rankingu).
- Oczywiście, możesz też wyszukać „darmowy kurs online o [tu wpisz temat]” za pomocą Google lub jakiegokolwiek innej wyszukiwarki.
- Ponadto [na naszej stronie](#) znajduje się aktualizowana na bieżąco lista dostawców kursów. Możesz ją przejrzeć – być może znajdziesz tam takich dostawców, o których usłyszysz po raz pierwszy.

Ocena kursów

Nie musisz mieć wiedzy eksperckiej w dziedzinie, której dotyczy kurs, aby z powodzeniem moderować klub wiedzy o tej tematyce. Jeśli jednak szukasz kursu w bazie P2PU lub w jakimkolwiek innym miejscu w sieci, trzeba będzie ocenić znaleziony kurs, biorąc pod uwagę jego przydatność do wykorzystania w klubie. Poniżej zamieszczamy kilka pytań, jakie warto sobie zadać oceniając kurs:

- Czy kurs jest bezpłatny? Czy masz pewność, że będzie dostępny w okresie, w którym będzie działał klub? (Licencja Creative Commons to dobry znak!)
- Czy kurs można dostosować do własnego tempa uczenia się? A jeśli zawiera on datę rozpoczęcia i zakończenia nauki, to czy zgadzają się one z terminami spotkań klubu?
- Czy zakładany czas „przejścia” kursu odpowiada Twoim oczekiwaniom i potrzebom klubu?
- Czy kurs wymaga dostępu do dodatkowych materiałów lub oprogramowania innego niż przeglądarka internetowa czy edytor tekstu? A jeśli tak, to czy możesz zapewnić grupie

taki dostęp?

Jeśli nie wiesz, jak ocenić i wybrać kurs, skorzystaj z [narzędzia do oceny](#) kursów, dostępnego na stronie P2PU.

Dostosowywanie kursów

Gdy po ocenie kursów wiesz już, które kursy chcesz wykorzystać w swoim klubie wiedzy, kolejnym krokiem będzie dostosowanie ich do formuły klubu. Tak jak wspomnieliśmy w pierwszym module, nie wszystkie kursy online są przyjazne klubom wiedzy i niektóre trzeba dostosować do potrzeb kluby. A zatem, co sprawia, że dany kurs jest przyjazny klubom wiedzy?

We wrześniu 2019 zapytaliśmy o to moderatorów i moderatorki klubów wiedzy, podczas dorocznego spotkania w Bibliotece Publicznej w Bostonie. Oto ich odpowiedzi:

Slajd: https://docs.google.com/presentation/d/12Kkwt23EHrJA6tppSKnT_Ed1tzXR_spdRvH1PukkgJ4/edit#slide=id.g40828aed6f_0_177

Tworzenie nowych kursów

Czasem zdarza się, że moderatorki lub moderatorzy tworzą swoje własne kursy. Oto kilka przykładów:

Tinkercad w Cambridge, Massachusetts

Źródło: <https://www.flickr.com/photos/154503920@N05/33665932088/in/pool-p2pu/>

Suzannah, bibliotekarka z Cambridge w stanie Massachusetts, znalazła kilka klubów wiedzy na temat Tinkercada, internetowego narzędzia do modelowania w 3D. Tinkercad sam w sobie nie jest kursem, lecz narzędziem, jednak Suzannah, mając już doświadczenie w moderowaniu klubów wiedzy, stworzyła własny scenariusz spotkań 4-tygodniowego klubu wiedzy na temat Tinkercada, który udostępniła na forum dla innych zainteresowanych osób.

Warsztaty pisarskie biblioteki w Bostonie, Massachusetts

Źródło: https://live.staticflickr.com/1781/42872938912_79fe091090_k_d.jpg

Po drugiej stronie rzeki Charles, inna bostońska bibliotekarka, Jordan, nie była zadowolona z bezpłatnych kursów kreatywnego pisania. Sama zajmuje się pisaniem, więc stworzyła własną stronę internetową na Wordpressie, na której zamieściła [kurs pisania dla początkujących](#), opracowany z myślą o 8-tygodniowych klubach wiedzy. Jej kurs okazał się takim sukcesem, że zdecydowała się stworzyć dwa kolejne: jeden na temat [kreowania światów](#), a drugi na temat tworzenia całego [cyklu literackiego](#). Wszystkie trzy kursy są dostępne w bazie P2PU. Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej, o doświadczeniach Jordan przeczytasz na stronie dla pisarzy [The Writing Platform](#).

Oczywiście, aby prowadzić klub wiedzy, nie trzeba tworzyć kursów online od podstaw. Jednak, jeśli to zagadnienie Cię interesuje, zapoznaj się z [Course in a Box](#) – narzędziem open source służącym do tworzenia kursów online, przygotowanym przez nasz zespół. Użyliśmy go, by stworzyć kurs, z którego właśnie korzystasz, a także inne kursy, jakie przygotowaliśmy wraz z partnerami, np. [Stwórz w swojej społeczności makerspace](#).

Materiały dodatkowe

- Historia zdalnej edukacji i uczenia się online w USA – przeczytaj artykuł Hope Kentnor opublikowany w *Curriculum and Teaching Dialogue* w 2015 roku pt. [Distance Education and the Evolution of Online Learning in the United States](#).
- Trendy w edukacji online w ostatnich 20 latach – sprawdź artykuł Martina Wellera opublikowany w *Educause* w 2018 roku pt. [Twenty Years of Edtech](#).
- Związki między uczeniem się online a nauczaniem – książka Tony’ego Batesa z 2019 roku pt. [Teaching in a Digital Age](#), wersja 2.
- Analiza narzędzi używanych w edukacji – zapisz się do newslettera Audrey Watters pt. [Hack Education](#) i/lub [OLDaily](#) albo [OLWeekly](#) Stephena Downesa.

Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl

 Czas trwania: **ok. 35 minut**

Dostosowywanie kursu do potrzeb klubu wiedzy

W tym miejscu podręcznika (kursu) przejdziemy przez kolejne etapy procesu wyszukiwania, oceny i dostosowywania istniejącego kursu online do potrzeb klubu wiedzy.

Najpierw podzielcie się na mniejsze, 2-3-osobowe grupy, każda grupa powinna mieć dostęp do komputera lub laptopa. Czas na wykonanie ćwiczenia to ok. 15 minut. Upewnij się, że w każdej grupie jest osoba, która robi notatki i zapisuje wnioski oraz refleksje z dyskusji grupowych. Na koniec ćwiczenia wszystkie grupy podzielą się nimi z pozostałymi.

Krok 1: Znajdź i wybierz kurs

- Jakie tematy i dziedziny najbardziej Cię interesują?
- Ile cotygodniowych spotkań planujesz w swoim klubie?
- Jaka jest grupa odbiorców Twojego klubu?
- Czy potrafisz wyszukać kursy na stronie P2PU?
- W jakich innych miejscach można znaleźć kursy?

Krok 2: Oceń kurs

- Na jakiej licencji dostępny jest Twój kurs?
- Czy osoby uczestniczące będą miały bezpłatny dostęp do materiałów kursu? Czy jest wymagana rejestracja na stronie kursu? Co Twoja grupa myśli o tym pomysle?

- Czy materiały z kursu będzie można przeglądać w przyszłości? Czy będą dostępne za kilka miesięcy? Za rok? Skąd masz taką pewność?
- Czy poziom zaawansowania i zakres tematyczny kursu odpowiada potrzebom Twoich odbiorców oraz harmonogramowi spotkań klubu?

Krok 3: Dostosuj kurs

- Jakich materiałów lub dodatkowych zasobów potrzebujesz, aby efektywnie korzystać z kursu w swoim klubie wiedzy?
- Jak możesz wykorzystać strukturę kursu w spotkaniach klubu i w pracy grupowej? Jak wyobrażasz sobie pracę uczestników i uczestniczek klubu nad materiałami kursu?
- Czy kurs zawiera jakieś aktywności do wykonania w grupie? Jeśli tak, które z nich i w jaki sposób chcesz przeprowadzić w swoim klubie? Jeśli nie, jakie aktywności możesz dodać?

Po zakończeniu ćwiczenia poświęćcie dodatkowe 15 minut na podzielenie się swoimi przemyśleniami z pozostałymi osobami w grupie. Niech każda mniejsza grupa opowie o przykładowym kursie, jaki wybrała i swoich spostrzeżeniach oraz pomysłach, jakie pojawiły się w trakcie pracy nad ćwiczeniem. Zastanówcie się, czy wykorzystalibyście wybrany kurs na swoim klubie wiedzy. Jeśli tak, to dlaczego? Lub dlaczego nie?

Odwiedź dział [„Aktualne kursy i tematy”](#) na naszym forum i podziel się swoimi przemyśleniami o wybranym przez siebie kursie. Czy na temat, który Cię interesuje, nie udało Ci się znaleźć odpowiedniego kursu? Jeśli tak, napisz o tym w wątku [„Jakich tematów brakuje?”](#).

Refleksje. Co się udało? / Co warto poprawić?

 Czas trwania: **ok. 10 minut**

W tym ćwiczeniu każda osoba wymienia jedną rzecz, która jej zdaniem udało się na tym spotkaniu (coś, co było dobre, co się podobało, co udało się zrealizować), oraz jedną, która wymaga zmiany lub poprawienia. Zastanówcie się wspólnie, czy zmiana lub poprawienie są możliwe, a jeśli tak, w jaki sposób można je przeprowadzić.

> To ćwiczenie bardzo dobrze się sprawdza na klubach wiedzy. W ten sposób podkreślamy, że to grupa może zdecydować o tym, jak będą przebiegać dalsze spotkania. Dla osoby moderującej klub wiedzy jest to świetny sposób na zakończenie spotkania. W kolejnych częściach kursu poznasz także inne polecane przez nas ćwiczenia do wykorzystania w czasie refleksji.

Moduł 3: Logistyka i narzędzia

Rozgrzewka

 Czas trwania: **ok. 10 minut**

W tym module kursu:

- dowiesz się, jak się przygotować do prowadzenia klubu wiedzy,
- zapoznasz się z panelem administracyjnym dla moderatorów i moderatorek,
- poznasz narzędzia i formy wsparcia udostępniane przez P2PU,
- nauczysz się przygotowywać wiadomości do uczestniczek i uczestników klubu.

Przestrzeń jest miejscem dla Was

Jest dość prawdopodobne, że możliwości aranżacji dostępnej przestrzeni z myślą o klubach wiedzy będą ograniczone. Ale zawsze możesz dokonać niewielkich zmian, które pozytywnie wpłyną na doświadczenie osób uczestniczących w spotkaniach.

Przeczytajcie [wpis na temat przygotowania przestrzeni](#) do spotkań klubu wiedzy na naszym forum. Następnie, indywidualnie, wypiszcie to, co się Wam pogoda w Waszej przestrzeni, oraz to, co warto w niej poprawić.

Gdy już skończycie, wymieńcie się swoimi przemyśleniami oraz pomysłami na pozytywne zmiany, jakie można wprowadzić przed kolejnym spotkaniem.

Czytanie i oglądanie

 Czas trwania: **ok. 35 minut**

Przygotowywanie klubu wiedzy

Zadania związane z moderowaniem klubu wiedzy wymagają poświęcenia około 3 godzin tygodniowo, z czego większość to czas spędzony na spotkaniu. Trzeba przeznaczyć nieco

czasu na przygotowanie przestrzeni na spotkanie (i uprzątnięcie jej po spotkaniu), wysłanie wiadomości do uczestniczek i uczestników klubu, a także zapoznanie się z materiałami kursu online przed kolejnym spotkaniem.

Zalecamy zaplanowanie pierwszego spotkania z co najmniej sześciotygodniowym wyprzedzeniem. Będziesz mieć wystarczająco dużo czasu na działania promocyjne oraz na wyjaśnienie wszelkich wątpliwości (w czym pomoże Ci kontakt z P2PU i ze społecznością na forum). Niżej zamieszczamy wskazówki na temat planowania działań klubu:

6 tygodni przed spotkaniem:

- omów plany związane z klubem z organizacją lub instytucją, w której będzie działał klub,
- wybierz kurs do wykorzystania w klubie,
- znajdź miejsce na spotkania,
- ustal datę i godzinę spotkań,
- sprawdź i potwierdź dostępność sprzętu i materiałów (laptopów, słuchawek, długopisów, karteczek, poczęstunku itp.).

4 tygodnie przed spotkaniem:

- stwórz stronę, podstronę, fanpage itp. do promocji klubu,
- przygotuj ulotkę,
- sprawdź możliwości i kanały dotarcia do lokalnej społeczności,
- promuj klub w sieci.

2 tygodnie przed spotkaniem:

- potwierdź listę uczestników i uczestniczek klubu,
- potwierdź miejsce spotkań,
- zbierz potrzebne zasoby.

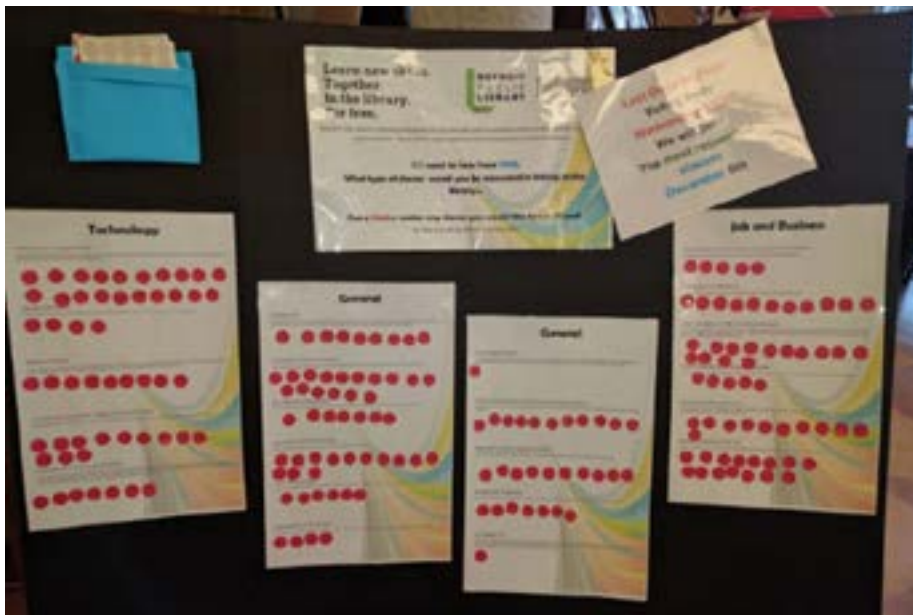
Możesz skorzystać z gotowej, przygotowanej przez nas [listy zadań](#) do wykonania oraz przeczytać wpisy w kategorii „[Promocja i docieranie do odbiorców](#)” na naszym forum. Znajdziesz tam wzory ulotek, pomysły na ogłoszenia, logotypy itp., które możesz wykorzystać w swoich działaniach promocyjnych.

Diagnoza potrzeb społeczności

Zanim uruchomisz klub wiedzy, rozważ przeprowadzenie wśród mieszkańców badania, które pomoże Ci lepiej zrozumieć sytuację i potrzeby potencjalnych uczestników i uczestniczek klubu. Niżej proponujemy kilka metod przeprowadzenia takiego badania, opracowanych lub wykorzystanych przez P2PU.

Metoda Q

Metoda Q to rodzaj ankiety z propozycjami zamieszczonymi na tablicy ogłoszeń, na które zainteresowane osoby mogą oddawać swoje głosy. Nazwaliśmy ją tak od imienia Qumishy (znanej jako Q), bibliotekarki z Biblioteki Publicznej w Detroit, która jest pomysłodawczynią tej metody i stosuje ją w klubie wiedzy działającym w jej filii.

Źródło: Przykład wykorzystania metody Q

Jak widać na powyższym przykładzie, najpopularniejszym kursem okazał się kurs *Marketing w świecie cyfrowym*, na który oddano 20 głosów. Drugie miejsce zajęły ex aequo: kurs wprowadzający do wystąpień publicznych oraz kurs o przedsiębiorczości społecznej, które uzyskały 16 głosów. Biorąc pod uwagę wyniki głosowania, Q wybrała kursy marketingu oraz wystąpień publicznych do wykorzystania w swoim klubie wiedzy.

Metoda Q doskonale się sprawdza jako sposób na uzyskanie od mieszkańców informacji o ich potrzebach czy zainteresowaniach, lecz także jako forma promocji kursów wiedzy. Często z niej korzystają moderatorki i moderatorzy klubów na całym świecie, ale może być także używana w innych sytuacjach, np. gdy potrzebujemy opinii w związku z planowaniem strategicznym działań biblioteki lub chcemy zbadać poziom satysfakcji czy zaangażowania ludzi. Na naszym forum znajdziesz [wzór ankiety do pobrania](#), z którego możesz skorzystać przygotowując własne badanie metodą Q, a także sprawdzić, jak zrobili to inni.

Badania fokusowe

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej o tym, co mieszkańcy myślą o Twojej inicjatywie, warto zaprosić do biblioteki kilka osób i spytać ich o ich oczekiwania. W ten sposób nie tylko

zgromadzisz przydatne informacje i opinie, lecz także poznasz ze sobą ludzi i zbudujesz relacje. Biblioteki w Kenii organizują badania fokusowe jako część szkoleń przygotowujących do uruchomienia klubów wiedzy. O tym, jak to robią, i jakie zadają ludziom pytania, przeczytasz [na naszym forum](#).

Partnerstwa w społecznościach

Film: [How do I know what people want to learn?](#)

Obejrzyj film przygotowany przez Athanasię Fitos, bibliotekarkę z Miami, w którym mówi ona o znaczeniu partnerstw dla tworzenia dobrze działających klubów wiedzy. Odpowiedz sobie na następujące pytania:

- W jaki sposób badasz i analizujesz potrzeby, zainteresowania i doświadczenia grup odbiorców, z którymi pracujesz na co dzień?
- Z jakimi grupami aktualnie nie pracujesz, a do których chcesz dotrzeć?
- Jakie grupy odbiorców mogłyby być zainteresowane klubami wiedzy i odnieść z udziału w nich jakieś korzyści?

Posłuchaj wypowiedzi kilku osób ze społeczności P2PU dotyczących tego, [jak skutecznie promować kluby wiedzy](#).

Jak utworzyć klub wiedzy na stronie P2PU?

Gdy już wiesz, z jakiego kursu skorzystasz w swoim klubie i masz już wybrane miejsce na spotkanie, najwyższy czas, by utworzyć klub wiedzy [na stronie P2PU!](#)

Proces tworzenia Klubu składa się z pięciu kroków, z którymi możesz [zapoznać się](#) bez potrzeby logowania się na naszej stronie. Warto przyjrzeć się bliżej krokowi nr 5 „Zakończenie”. Możesz tu odpowiedzieć na dwa podane niżej pytania, a Twoje odpowiedzi będą widoczne dla P2PU oraz grupy moderatorów-wolontariuszy, którą nazywamy „Komitetem Powitalnym”.

- Co zamierzasz osiągnąć jako moderator/moderatorka klubu wiedzy?
- Jak możemy Ci pomóc przed rozpoczęciem spotkań?

Gdy Twój klub wiedzy będzie już utworzony, zostanie automatycznie wygenerowana jego strona, służąca do zapisów uczestników i uczestniczek klubu oraz do promowania klubu. Przykładową stronę zapisów znajdziesz [tutaj](#).

Następnie otrzymasz powiadomienie e-mail zawierające link do strony zapisów oraz listę

przydatnych materiałów (w tym [materiały do wykorzystania w promocji](#) klubu oraz [listę rzeczy do przygotowania](#)). Jeśli w Kroku 5 zostały dodane odpowiedzi na dwa powyższe pytania, P2PU oraz „Komitet Powitalny” otrzymają kopię wiadomości i ktoś skontaktuje się z Tobą, by wesprzeć Cię w przygotowaniach klubu.

Klubem wiedzy możesz zarządzać w dowolnym czasie w [panelu administracyjnym dla moderatorek i moderatorów](#) klubów. Posiada on następujące funkcje:

- możliwość edycji opisu klubu,
- włączanie/wyłączanie możliwości zapisów do klubu,
- możliwość zmiany terminów i godzin spotkań,
- wyświetlanie informacji o zapisanych uczestniczkach i uczestnikach,
- możliwość wysyłania wiadomości e-mail oraz SMS do pojedynczych zapisanych osób lub do całej grupy,
- możliwość dzielenia się opiniami z uczestniczkami i uczestnikami klubu, społecznością klubów wiedzy na całym świecie oraz zespołem P2PU.

Komunikacja, informacje zwrotne

Dzielenie się opiniami to ważny element wzajemnego uczenia się. Narzędzia P2PU powstały po to, by usprawnić proces zgłaszania i zbierania informacji zwrotnych przez osoby uczące się, moderatorki i moderatorów oraz zespół P2PU przez cały czas działania klubu wiedzy. Dbamy o prywatność użytkowników i dane pozyskujemy wyłącznie za ich zgodą, zgodnie z wymaganiami Ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Niżej zamieszczamy więcej informacji o tym, w jaki sposób prowadzona jest komunikacja w związku z uczestnictwem w klubie wiedzy i moderacją klubu.

Narzędzia P2PU do przesyłania opinii

W trakcie rejestracji i zapisów

W czasie tworzenia klubu wiedzy, moderatorzy i moderatorki mogą odpowiedzieć na pytania dotyczące ich celów związanych z moderacją klubu oraz zgłosić swoje pytania lub wątpliwości. Trafiają one do osób, które mogą na nie odpowiedzieć i wesprzeć swoją radą. Gdy uczestnicy i uczestniczki zapisują się do wybranego przez siebie klubu wiedzy, otrzymują podobne pytania o cele. Ich odpowiedzi trafiają do moderatora/moderatorki klubu.

W trakcie działania klubu

Uczestnicy i uczestniczki otrzymują e-mailowe lub SMS-owe przypomnienia o spotkaniu klubu na dwa dni przed każdym spotkaniem. Przed wysłaniem przypomnienia można zalogować się do panelu administracyjnego dla moderatorów i moderatorek, i dostosować treść wiadomości zgodnie z potrzebami. Po każdym spotkaniu można zanotować refleksje po nim i przesłać je do osób uczestniczących oraz do P2PU.

Po zakończeniu wszystkich spotkań

Gdy spotkania klubu się zakończą, osoby uczestniczące, a także moderator/moderatorka otrzymają wiadomość e-mail z linkiem do ankiety ewaluacyjnej z pytaniami o realizację swoich celów, dalsze plany, opinię o spotkaniach oraz o to, co można usprawnić.

Na podstawie odpowiedzi na pytania ankietowe generowana jest strona z podsumowaniem danego klubu wiedzy, którą nazywamy „Spostrzeżeniami z klubu wiedzy” (ang. *Learning Circle Insights*). Przykład takiej strony zobaczysz [tutaj](#). Spostrzeżenia przesyłane są drogą mailową moderatorkom i moderatorom klubu oraz osobom w nim uczestniczącym, są też dostępne publicznie dla wszystkich zainteresowanych.

W ostatnim tygodniu działania klubu możesz wystawić uczestnikom i uczestniczkom klubu certyfikaty. Więcej informacji o tym, jak to zrobić, a także wzór certyfikatu, znajdziesz na naszym forum.

Materiały dodatkowe

Zachęcamy do korzystania z innych metod badania potrzeb mieszkańców oraz promocji klubów w społeczności, zarówno w czasie wizyt w bibliotece, jak i w związku z innymi wydarzeniami czy zajęciami biblioteki. Możesz skorzystać z różnych materiałów dostępnych w sieci, dzięki którym poznasz nowe sposoby komunikacji z odbiorcami. W szczególności polecamy:

- [Myślenie projektowe w bibliotekach](#) – poradnik opracowany przez IDEO, Bibliotekę Publiczną w Chicago oraz Dokk1, przetłumaczony na język polski przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, który przybliży bibliotekom metodę Design Thinking oraz koncepcję [projektowania skoncentrowanego na osobie](#).
- [Team Playbook](#) – zasoby opracowane przez firmę Atlassian, która stworzyła narzędzia Trello i Jira, w tym materiały o [mapach empatii](#), które mogą pomóc w rozwijaniu empatii i uzyskiwaniu informacji zwrotnych od odbiorców.
- [ToolboxToolbox](#) – zbiór narzędzi wspomagających zarządzanie projektami, organizacjami, zmianą itp., jakie powstały w różnych firmach i instytucjach. Wiele z nich może pomóc w przeprowadzaniu badań potrzeb społeczności.

Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl

 Czas trwania: **ok. 35 minut**

Jeśli klub został wcześniej dobrze zaplanowany, samo utworzenie go na stronie P2PU trwa około 5 minut. Na potrzeby tego ćwiczenia utworzyliśmy listę pytań, które pomogą Ci przygotować się do utworzenia klubu wiedzy i opublikowania o nim pierwszych informacji.

Indywidualnie lub w parach, otwórzcie [formularz do tworzenia klubów wiedzy](#) na stronie P2PU.

Przyjrzyjcie się następującym pytaniom. Jeśli znacie już na nie odpowiedzi, wpiszcie je w formularzu. Zwróćcie uwagę na porady i wskazówki wyświetlane po prawej stronie ekranu.

- Co zamierzasz osiągnąć jako moderatorka/moderator klubu wiedzy?
- W jaki sposób wybierzesz temat spotkań klubu? Czy potrzebne jest badanie potrzeb, zanim wybierzesz kurs?
- Jaki kurs najlepiej odpowiada Twoim potrzebom?
- Gdzie będą się odbywać spotkania klubu?
- Jaka pora dnia odpowiadałaby najbardziej Twojej grupie odbiorców?
- W jaki sposób będziesz promować klub wiedzy?
- Czy chcesz zadać osobom zapisującym się jakieś dodatkowe pytanie? Jeśli tak, w jaki sposób ich odpowiedzi mogą Ci pomóc lepiej przygotować się do prowadzenia klubu?
- Czy masz jeszcze jakieś pytania czy wątpliwości dotyczące tworzenia i moderowania klubu?

Jeśli wypełnisz w formularzu tylko część pól, możesz zapisać swój klub jako szkic i uzupełnić później brakujące dane.

Po zakończeniu zadania porozmawiaj z grupą o swoich planach. Czy macie jeszcze jakieś wątpliwości? Czy możecie wzajemnie sobie pomóc? Czy potrzebne jest Wam wsparcie kogoś, kto już prowadził klub wiedzy? Podziel się swoimi przemyśleniami na naszym forum w dziale [„Tworzenie Klubu Wiedzy”](#).

Refleksje. Co się udało? / Co warto poprawić?

Czas trwania: **ok. 10 minut**

Gdy masz już plan uruchomienia swojego pierwszego klubu wiedzy, zastanów się chwilę nad tym, czego oczekujesz i czego się obawiasz w związku z jego powstaniem. Jest to ćwiczenie do wykonania w części „Refleksje”. Nazywamy je „Nadzieje i obawy”.

Używając karteczek post-it lub małych kartek papieru, wypisz wszystkie swoje nadzieje i obawy, jakie odczuwasz przed utworzeniem klubu. Na jednej karteczce napisz tylko jedną nadzieję lub obawę.

Po ukończeniu zadania zbierz karteczki od wszystkich osób biorących udział w ćwiczeniu i pogrupuj je. Czy pojawiły się te same nadzieje i obawy, które odczuwa więcej osób w grupie? W jaki sposób możecie wzajemnie sobie pomóc? Jak może Was wesprzeć społeczność P2PU?

Moduł 4: Moderowanie

Rozgrzewka

 Czas trwania: **ok. 10 minut**

W tym module kursu:

- zrozumiesz, jakie są oczekiwania wobec moderatorów i moderatorek klubów wiedzy,
- przećwiczysz zadania moderatora/moderatoroki w praktyce,
- poddasz refleksji swoje doświadczenia z udziału w klubie wiedzy,
- sprawdzisz, jakie wsparcie możesz otrzymać od społeczności P2PU.

Czego ostatnio się nauczyłaś/nauczyłeś?

No właśnie, czego? Porozmawiaj z pozostałymi osobami w grupie i pochwal się tym. Nie musi to być wiedza akademicka! Być może masz opanowany jakiś nowy przepis kulinarny albo już wiesz, że logotyp firmy FedEx [zawiera ukrytą strzałkę](#)?

W grupie porozmawiajcie o tym, jaką rolę odgrywali edukatorzy, moderatorzy, eksperci itp. w procesie zdobywania tej nowej wiedzy (lub może nie odgrywali wcale).

Czytanie i oglądanie

 Czas trwania: **ok. 35 minut**

Kluby wiedzy w praktyce

Osoby uczestniczące w spotkaniach klubu wiedzy przychodzą na nie z przeróżnych powodów. Dla jednych motywacją może być rozwój zawodowy, dla drugich uzupełnienie wiedzy zdobytej w szkole czy na studiach, a jeszcze inni chcą po prostu poznać nowe osoby. Twoim zadaniem jako moderatora/moderatoroki klubu jest pomóc tym osobom osiągnąć postawione sobie cele. W tej części kursu zajmujemy się tym, na czym polega dobre moderowanie. Na początek przyjrzymy się kilku przykładowym klubom wiedzy.

Rozwój przedsiębiorczości w Charlotte

Janet, bibliotekarka z biblioteki w Charlotte-Mecklenburg, otrzymała wiele próśb w sprawie organizacji w swojej filii zajęć dotyczących rozwoju małych firm. Gdy usłyszała od koleżanki o klubach wiedzy, postanowiła odwiedzić stronę P2PU, gdzie znalazła kurs odpowiadający tej tematyce: [Marketing w świecie cyfrowym](#). Kurs był bezpłatny, udostępnił go Uniwersytet Illinois na platformie Coursera.

Janet wiedziała, że dla tych osób, które zgłaszały jej potrzebę takich zajęć, odpowiednią porą będą godziny wieczorne w dni powszednie. Wybrała więc środy 18:00-19:30 jako dni i godziny spotkań i zarezerwowała pomieszczenie w swojej bibliotece na sześć spotkań klubu. Następnie wywiesiła w bibliotece plakat promujący klub, skontaktowała się z osobami, o których wiedziała, że mogą być nim zainteresowane, a także z lokalnymi organizacjami przedsiębiorców. Na pierwszym spotkaniu pojawiło się 10 osób. Zapisały się one wcześniej na stronie P2PU, dlatego Janet wiedziała, kto nie ma własnego laptopa albo słuchawek i jaki sprzęt powinna wypożyczyć na spotkanie. Mimo że wszyscy mogli korzystać z komputerów, grupa zdecydowała, by oglądać kurs razem na ekranie. Przerabiając kurs, uczestniczki i uczestnicy klubu utworzyli konta w mediach społecznościowych dla swoich firm, zaprojektowali logotypy i podzielili się opiniami. Klub wiedzy zakończył działalność po sześciu spotkaniach, lecz część osób przychodziła do biblioteki przez kolejne tygodnie, by się spotykać i wspólnie rozwijać swoje biznesowe plany.

Kilka miesięcy później czytelnicy zaczęli dopytywać o kolejny klub wiedzy. Kurs, z którego Janet korzystała za pierwszym razem, nie był już dostępny, lecz znalazła inny o podobnej tematyce, zatytułowany [Strategiczny marketing w mediach społecznościowych](#). Kurs był również bezpłatny, udostępniony przez Uniwersytet w Bostonie na platformie edX. Od tego czasu Janet wykorzystwała ten kurs w kilku swoich klubach wiedzy. Za każdym razem czuła się coraz pewniej jako moderatorka klubu i była coraz bardziej obeznana w tematyce kursu. W końcu stała się swego rodzaju ekspertką wspierającą dziesiątki małych firm w prowadzeniu działań marketingowych online.

W ostatnim czasie Janet zaczęła eksperymentować zmieniając formułę swoich spotkań. Zaprosiła osobę uczestniczącą w zakończonym klubie wiedzy do moderowania wraz z nią nowego klubu. Rozpoczęła też prowadzenie klubów na terenie lokalnego centrum handlowego, dzięki czemu mogła skuteczniej promować swoją bibliotekę.

Uniwersytet ludowy w Nakuru

Kluby wiedzy pojawiły się w ofercie bibliotek w Kenii pod koniec roku 2016, gdy P2PU przeprowadziło warsztaty dla niewielkiej grupy bibliotekarzy z Nairobi i Nakuru. Od tamtej pory kluby stały się jednym z najważniejszych elementów strategii rozwoju programów edukacyjnych i promocyjnych w kenijskich bibliotekach. Obecnie ponad 1000 osób rocznie bierze udział w spotkaniach klubów wiedzy! Joseck i Purity z Nakuru, chcieli bardzo, aby w ofercie ich

biblioteki pojawiły się nowe zajęcia edukacyjne. Promowali więc kluby w swoim mieście, w szczególności zwracając się do studentów. Joseck zauważył, że wielu studentów studiów informatycznych ma za mało zajęć praktycznych, ponieważ program oparty jest przede wszystkim na wykładach. Dlatego Joseck zdecydował się utworzyć w swojej bibliotece klub wiedzy poświęcony projektowaniu stron internetowych. Na pierwsze spotkanie klubu przyszedł 53 osoby, a ich liczba rosła z każdym tygodniem, gdy studenci zaczęli opowiadać o kursie swoim znajomym. Więcej informacji o sukcesach klubu w Naukuru znajdziesz [na blogu EIFL](#)).

Joseck szybko wypracował metodę przygotowywania bardziej zaawansowanych studentów do pomocy w moderowaniu klubu i podzielił uczestników na mniejsze, 16-osobowe grupy. Podzielił się swoim doświadczeniem w trakcie [spotkania społeczności P2PU online](#). Co ciekawe, jeden z jego klubów miał w tym czasie spotkanie i Joseck jako moderator nie był w ogóle tam potrzebny, bo grupa znakomicie radziła sobie sama! Joseck jest w swojej bibliotece specjalistą w zakresie technologii i dzięki klubom wiedzy odkrył, że jest to znakomity sposób na zaangażowanie mieszkańców wokół biblioteki poprzez zaproponowanie im takich tematów jak projektowanie stron, cyberbezpieczeństwo czy podstawy obsługi komputera. Poprowadził już ponad 20 klubów wiedzy, w których wzięło udział ponad 750 osób.

W czasie, gdy Joseck pracował ze swoimi „technologicznymi” klubami, Purity zajmowała się takimi tematami jak wystąpienia publiczne czy rozmowa o pracę. W 2017 roku utworzyła klub wiedzy o dziennikarstwie obywatelskim, lecz kurs, z którego miała korzystać jej grupa, został usunięty dwa dni przed pierwszym spotkaniem (a miało w nim uczestniczyć ponad 30 osób). Napisała wtedy do P2PU, a my skontaktowaliśmy się z uczelnią, która udostępniła grupie materiały z kursu. W tym samym czasie wydarzyło się jednak coś niesamowitego. Mimo braku kursu osoby zapisane do klubu przyszedł na spotkanie i poradziły sobie same. Ktoś poprosił o pomoc znajomego dziennikarza, inni znaleźli w sieci bezpłatne materiały i grupa mogła kontynuować naukę wiedząc, że każda osoba może się czymś podzielić, a wszystkich łączy zainteresowanie tematem kursu. Purity poprowadziła dotąd 12 klubów wiedzy, w których uczestniczyło ponad 300 osób. Tematyka dwóch ostatnich klubów dotyczyła podstaw języka migowego.

Odpowiedzialność moderatorek i moderatorów

W tej części kursu zajmujemy się określonymi zadaniami moderatorów i moderatorek klubów wiedzy oraz ich odpowiedzialnością wobec grupy.

Film: [Tips for new facilitators](#)

Wprowadzaj i promuj wzajemne uczenie się

Tak jak wspomnieliśmy w pierwszym module, niektóre osoby zapiszą się do klubu z nastawieniem na bierny udział i przekazywanie im wiedzy przez eksperta. Staraj się od samego początku zachęcać uczestników i uczestniczki do aktywności i wspierania się nawzajem. Nie stawiaj się w sytuacji osoby, która – jako jedyna na sali – posiada wiedzę, i której rolą jest jej przekazywanie. Gdy twierdzimy, że „każdy może być jednocześnie i uczniem, i nauczycielem”, to mamy na myśli również Ciebie! Nie bój się pomagać innym, lecz także oddawać im pola.

Słuchaj uczestników zajęć

Uważnie obserwuj, co dzieje się na sali, staraj się wyczuwać atmosferę. Kto dziś wygląda na wyjątkowo zmotywowanego? Kto mało się odzywa? Gdy poznasz i zrozumiesz cele, jakie postawiły sobie osoby uczestniczące w klubie, będzie Ci łatwiej reagować na ich zachowania i interpretować je. Czy ten ktoś mało mówi, bo ma problem ze zrozumieniem jakiegoś zagadnienia? Poproś o wyjaśnienie osobę, która już je opanowała, jeśli jest chętna do pomocy.

Wzmacniaj relacje w grupie

Już w czasie pierwszej godziny spotkania zaczynają tworzyć się w grupie więzi społeczne. Jako moderator/moderatorka możesz pomóc każdej osobie odnaleźć w grupie swoją rolę i wzmacniać poczucie przynależności. Można to osiągnąć między innymi takimi działaniami jak:

- wspólne ustalenie nazwy grupy,
- korzystanie z symboli (maskotka grupy, logo, kolorystyka),
- ustanowienie rytuałów (tradycje, obyczaje, stałe aktywności),
- używanie liczby mnogiej („my” zamiast „ja”),
- stosowanie metafor w odniesieniu do grupy („zespół”, „drużyna”),
- składanie obietnic (zobowiązanie się do czegoś w przyszłości),
- wykorzystywanie opowieści („Czy pamiętacie, jak byliśmy...”),
- wypracowania wspólnego języka (żarty, żargon).

Wyjaśniaj wątpliwości, prostuj nieprawdziwe założenia

Uczestnicy i uczestniczki spotkań mogą zadawać Ci wiele pytań merytorycznych, ponieważ z ich perspektywy będziesz osobą najbardziej kojarzącą się z tradycyjnym nauczaniem. W takiej sytuacji warto zaznaczyć, że pozostałe osoby również stanowią wartościowe źródło informacji, a ktoś zapewne zna odpowiedź na zadane pytanie. Możesz zareagować mówiąc na przykład: *Nie jestem pewna. Czy zapytałeś kogoś jeszcze? Może ktoś już zetknął się z tym problemem? Hmm, czy wiecie, gdzie można by poszukać odpowiedzi na to pytanie?* Staraj się raczej sugerować, a nie podawać konkretne instrukcje.

Zachęcaj do częstych, grupowych interakcji

Więzi społeczne i emocjonalne pełnią w grupie podwójną rolę: ułatwiają poszczególnym osobom uczenie się i pomagają budować wspólnotę. Szukaj sposobności do tego, by podsumować dotychczasowe interakcje i wywoływać nowe, uwzględniając świeżą perspektywę czy nowy punkt widzenia. Gdy zachowania czy dyskusje części osób zaczynają odbiegać od tego, czym zajmuje się grupa, nie wahaj się interweniować, aby przywrócić te osoby na właściwe tory. Inni z pewnością to docenią.

Zarządzaj oczekiwaniami

Gdy uczymy się nowych rzeczy, początkowy optymizm może łatwo zmienić się w rozczarowanie. Aby temu zapobiec, podkreślaj, że wierzysz w to, iż Twoi podopieczni osiągną swoje cele. Pamiętaj jednak, że trzeba realistycznie oceniać swoje możliwości i że nie wszystko da się osiągnąć w 6 tygodni. Jest mało prawdopodobne, by ktoś, kto nie miał wcześniejszego doświadczenia z programowaniem, zdobył świetną pracę w branży IT po przejściu jednego kursu o HTML/CSS na spotkaniach w klubie wiedzy. Z pewnością jednak zdobędzie podstawową wiedzę o tym, jak stworzyć stronę internetową, sprawdzi, czy jest to tematyka, którą chciałby zajmować się w przyszłości i pozna osoby o podobnych zainteresowaniach.

Zachęcaj do rozwoju

Nastawienie na rozwój to przekonanie o tym, że posiadaną wiedzę i umiejętności można nieustannie rozwijać, pracując nad sobą przez całe życie i wkładając w to znaczny wysiłek. Jako moderator/moderatorka staraj się doceniać ten wysiłek, podejście, czy strategię, jakie wypracowują osoby w Twoim klubie, zamiast ich talentów lub wrodzonych zdolności (np. nie mów „jesteś taka inteligentna!”).

Obracaj frustrację w satysfakcję

Staraj się przekształcać negatywne przekazy w pozytywne i angażuj do tego grupę. Na przykład, gdy uczestnikom klubu wiedzy na temat zdobywania pracy nie podobają się zawarte w kursie wskazówki dotyczące rozmowy kwalifikacyjnej, zapytaj, czy mają pomysły na to, jak je ulepszyć. Przekonasz się, że materiały kursów online są często punktem wyjścia i pretekstem do tego, by podzielić się własną wiedzą czy osobistymi doświadczeniami.

Deleguj zadania

Dobry moderator czy moderatorka potrafią wspierać osoby uczące się w taki sposób, że te osoby same przejmują kontrolę nad procesem uczenia się, a rola moderatora z czasem staje się coraz mniejsza. W miarę postępów w nauce możesz zacząć prosić uczestniczki i uczestników,

by wzięli na siebie część odpowiedzialności oraz takich zadań jak:

- pomoc techniczna pozostałym osobom na spotkaniu,
- wysyłanie wiadomości e-mail z cotygodniowym podsumowaniem spotkania,
- podsumowanie przebiegu dotychczasowych spotkań na początku kolejnego spotkania,
- przygotowywanie pomieszczenia przed rozpoczęciem i uprzątnięcie go po zakończeniu spotkania,
- udostępnianie materiałów dodatkowych związanych z tematyką kursu,
- pomoc osobom mającym trudności z opanowaniem materiału,
- przynoszenie przekąsek.

Cieszcie się podróżą, a nie tylko jej zakończeniem

Nie zapomnij o celebrowaniu tego, co dzieje się na spotkaniach, a nie tylko sukcesów po ich zakończeniu. Rozgrzewka oraz końcówka spotkania przeznaczona na refleksję to doskonały czas na to, by każda osoba mogła opowiadać o swojej podróży.

Moderowanie wymaga praktyki

Nie zrażaj się tym, że nie jesteś w tym „dobry/dobra” od samego początku. Bycie moderatorem to proces, w trakcie którego należy próbować różnych rzeczy, poddawać je refleksji, powtarzać. Poniżej kilka pytań, które warto sobie zadać rozpoczynając działania:

- W jaki sposób moje początkowe założenia wpływają na relacje z uczestniczkami i uczestnikami?
- Jaki wpływ ma sytuacja życiowa oraz doświadczenia poszczególnych osób w grupie na ich motywację, zaangażowanie i proces uczenia się?
- Jak mogę dostosować materiały kursu, aktywności, techniki moderowania i oczekiwania, tak aby były one bardziej dostępne dla wszystkich osób w klubie?

W panelu administracyjnym znajdziesz miejsce do zapisywania swoich przemyśleń po każdym spotkaniu klubu. Możesz również wysłać wiadomość do wszystkich osób w grupie oraz do zespołu P2PU. Zachęcamy Cię do korzystania z tej funkcji w celu poddawania refleksji Twoich postępów i rozwoju w roli moderatora.

Aktywności wspomagające

Prowadzenie zajęć opartych wyłącznie na materiałach kursu online może być zniechęcające. Dlatego właśnie powstała koncepcja klubów wiedzy. Rozwijając ją przygotowaliśmy wiele propozycji aktywności do wykorzystania na spotkaniu. Możesz je zastosować w czasie rozgrzewki, ćwiczeń grupowych czy podsumowania z refleksją. Są po to, by pomóc Ci sprawnie

zaplanować i przeprowadzić spotkanie. Ta formuła służy temu, by ułatwić Ci pracę, gdyby jednak zdarzyło się, że utrudnia ona realizację Waszych celów, możesz ją śmiało zmodyfikować. Poniżej podajemy kilka przykładów aktywności, które wielokrotnie sprawdziły się na spotkaniach.

Rozgrzewka

Jak z pewnością wiesz, pierwsze minuty spotkania pozwalają uczestniczkom i uczestnikom zebrać się i spędzić ze sobą trochę czasu, zanim rozpocznie się właściwe spotkanie i grupa przystąpi do pracy. Aktywności „rozgrzewkowe” mogą mieć formę zabawnych „icebreakerów” (ćwiczeń na przełamanie lodów) lub poważniejszych dyskusji, podczas których każdy może podzielić się przemyśleniami na temat ostatnich wydarzeń. Najważniejsze jest zapewnienie, by każda osoba miała szansę poczuć się częścią grupy oraz podzielić się czymś z pozostałymi osobami. Oto kilka pytań, które naszym zdaniem mogą w tym pomóc:

- Co zamierzasz (masz nadzieję) dziś osiągnąć?
- W jaki sposób udało Ci się dotrzeć na dzisiejsze spotkanie?
- Podziel się jakimś ważnym osobistym doświadczeniem, dotyczącym uczenia się. Co sprawiło, że było ono dla Ciebie wartościowe? Czy możemy w jakiś sposób je wykorzystać w naszym klubie?
- Jaką umiejętność możesz się z nami podzielić? Czego możesz nas nauczyć?

Aktywności grupowe

Dobra aktywność grupowa powinna uwzględniać określony kontekst (jakie znaczenie ma ten materiał w odniesieniu do Waszej obecnej sytuacji?) oraz osoby (co ma wspólnego ten kurs z celami, jakie sobie postawiliście i z tym, jak się uczycie?). Dodatkową zaletą aktywności jest ułatwianie komunikacji między osobami uczestniczącymi w spotkaniu, co jest ważnym elementem wzajemnego uczenia się. Jeśli takie aktywności nie są integralną częścią kursu, warto zaplanować własne. Niżej kilka naszych propozycji:

- dyskusje w parach lub małych grupach,
- prezentacje uczestników i uczestniczek na temat ich dotychczasowych postępów,
- burza mózgów na temat tego, jak można pomóc innym osiągnąć ich cele,
- poszukiwanie rozwiązań częstych problemów.
- dzielenie się dodatkowymi materiałami,
- dzielenie się praktycznymi, inspirującymi przykładami działań, nawiązującymi do tematyki kursu,
- planowanie wspólnych działań grupy lub kolejnych kroków do zrealizowania po zakończeniu spotkań klubu,
- przygotowanie informacji zwrotnej dla dostawcy kursu zawierającej propozycje zmian,

- wycieczka lub zajęcia grupowe w plenerze,
- zaproszenie na spotkanie osoby z zewnątrz, np. ekspertki lub eksperta.

Refleksje

Pod koniec każdego spotkania powinna być przeprowadzona „runda końcowa”, podczas której uczestnicy i uczestniczki dzielą się swoimi przemyśleniami. Podobnie jak w kursie, z którego właśnie korzystasz, ta część stanowi świetną okazję do tego, by zastanowić się nad swoimi odczuciami, doświadczeniami czy wrażeniami ze spotkania. Oprócz standardowego zadania, czyli „co się udało? / co warto poprawić?”, możesz zadać następujące pytania:

- Co zaskoczyło Cię na dzisiejszym spotkaniu?
- Nad czym chcesz popracować przed kolejnym spotkaniem?
- Czy chcesz dziś komuś podziękować?
- Czy odkryłeś/odkryłaś coś zaskakującego? Czy masz jakieś pytania, które Cię nurtują?
- Napisz lub narysuj coś, co odzwierciedla Twoje osobiste odczucia.
- Napisz list do uczestników i uczestniczek przyszłego klubu wiedzy (jeśli wyślesz go do nas, my prześlemy go dalej!)

Nie musi tych zadań wykonywać jednocześnie cała grupa. Można przeprowadzić je w parach lub poprosić uczestniczki i uczestników o indywidualne przemyślenia.

Spółeczność moderatorów i moderatorek

Informacje zwrotne, uwagi, opinie, komentarze – to wszystko jest niezbędne, by skutecznie się uczyć i rozwijać, zarówno uczestnicząc w klubie wiedzy, jak i moderując spotkania. Bycie moderatorką lub moderatorem oznacza też zaproszenie do społeczności innych moderatorów i moderatorek klubów wiedzy na całym świecie, by móc dzielić się doświadczeniami, przemyśleniami czy metodami rozwiązywania problemów. Podczas gdy spotkania klubów wiedzy odbywają się z założenia stacjonarnie, nasza społeczność jest w dużej mierze wirtualna. Dlatego staramy się promować wszędzie ten sam model i te same wartości, tak aby wszystkie osoby tworzące naszą społeczność mogły rozwijać swoje umiejętności, dzieląc się doświadczeniami z innymi. Niżej znajdziesz kilka najważniejszych narzędzi wspierających naszą społeczność:

- [Forum społeczności](#): platforma online P2PU, na której moderatorki i moderatorzy mogą zadawać sobie pytania, dzielić się zasobami i prowadzić dyskusje.
- [Strona moderatora](#): zawiera wybrane zasoby oraz dyskusje z forum społeczności, zebrane po to, by pomóc osobom zaczynającym swoją przygodę z klubami wiedzy.
- Comiesięczne powiadomienia: wiadomości e-mailowe zawierające podsumowanie

wszystkiego, co wydarzyło się w społeczności P2PU w danym miesiącu, w tym także zestawienie niedawno utworzonych klubów wiedzy oraz kursów.

- [Wydarzenia](#): organizowane przez P2PU spotkania społeczności online, spotkania regionalne, szkolenia i inne formy spotkań.
- Oceny kursów: zestawienie ocen wystawionych przez osoby uczestniczące oraz moderatorki i moderatorów w formie podsumowania kursu. [Zobacz przykładowe opinie](#) o kursie na temat wystąpień publicznych.
- Spostrzeżenia klubu wiedzy: uczestniczki i uczestnicy każdego klubu wiedzy mogą podzielić się swoimi wrażeniami w ankietach ewaluacyjnych,
- Media społecznościowe: zachęcamy do dzielenia się wiedzą, doświadczeniami i opiniami na naszych kanałach na [Twitterze](#), [Instagramie](#), [Flickrze](#) i [Facebooku](#). #learningcircles.

Twój panel administracyjny

W poprzednim module przedstawiliśmy panel administracyjny dla moderatorów i moderatorek klubów wiedzy jako miejsce, w którym możesz edytować opis swojego klubu. Panel umożliwia też dostęp do najnowszych informacji w społeczności P2PU i wyświetla je wszystkie w jednym miejscu. Znajdziesz w nim takie zasoby jak:

- ostatnio dodane kursy,
- popularne tematy dyskusji na forum,
- nowe materiały dla moderatorów,
- spostrzeżenia niedawno zakończonych klubów wiedzy,
- podgląd profilu P2PU na Instagramie,
- ogłoszenia od zespołu P2PU,
- kluby wiedzy utworzone w Twojej okolicy.

Zanim skorzystasz z jakiegoś narzędzia, poświęć chwilę na zapoznanie się z [panelem administracyjnym](#). Sprawdź, czym różni się widok panelu dla osoby zalogowanej od niezalogowanej.

Materiały dodatkowe

Narzędziami, które mogą Ci się przydać w planowaniu Twojego klubu wiedzy, są [Liberating Structures](#) oraz [HyperIsland Toolbox](#). Obydwa dają dostęp do wielu bezpłatnych aktywności, które można wykorzystać w różnych częściach spotkania klubu. Zachęcamy do sprawdzenia i zanotowania nazw tych aktywności, by później można było łatwo je odnaleźć.

Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl

 Czas trwania: **ok. 35 minut**

Wcześniej w tym module podaliśmy kilka wskazówek dla osób moderujących kluby wiedzy. Przypomnij je sobie i wykorzystaj w tym zadaniu. Jeśli korzystacie z tego kursu w grupie (klubie wiedzy), podzielcie się na mniejsze grupy i poświęćcie 15 minut na omówienie (lub odegranie) poniższych scenariuszy. Każda z opisanych sytuacji wydarzyła się naprawdę!

1. Po trzecim spotkaniu jeden z uczestników wciąż uważa Cię za nauczyciela. Zadaje pytania tylko Tobie, nie rozmawia z resztą osób w klubie i nie wykazuje żadnej inicjatywy. Jest naprawdę zainteresowany materiałem kursu, ale ciężko jest Ci sprostać jego oczekiwaniom, bo chcesz poświęcić swoją uwagę wszystkim osobom.
2. Dwie osoby w Twoim klubie na temat wystąpień publicznych ciągle się sprzecają, a ich kłótnie zaczęły już przeszkadzać pozostałym osobom. Żadna z nich nie jest bardziej winna niż ta druga, ale ich osobowości sprawiają, że wciąż dochodzi do konfliktów. Ponadto mają one różne wyobrażenia na temat tego, jak powinny przebiegać spotkania klubu.
3. Na pierwsze spotkanie klubu o projektowaniu stron internetowych przychodzi osoba, która nie zapisała się do klubu wiedzy i nie posiada umiejętności wymaganych na tym kursie. Zależy Ci na tym, by zachęcać takie osoby do korzystania z oferty zajęć bibliotecznych, lecz tym razem masz poważne wątpliwości, czy to jest miejsce dla niej.
4. Wydaje Ci się, że Twoje pierwsze spotkanie klubu wiedzy było udane, lecz okazuje się, że na drugie przyszła jedynie połowa zapisanych osób, wszyscy usiedli przodem do tablicy i nikt ze sobą nie rozmawia.
5. Na piątym spotkaniu klubu wiedzy – warsztatów pisarskich, zauważasz, że jedna osoba, wcześniej otwarta i towarzyska, teraz wydaje się być bardzo zdenerwowana. Nie przeszkadza to grupie w wykonywaniu zadań, ale martwisz się i chcesz się upewnić, czy wszystko jest w porządku.
6. Na drugim spotkaniu klubu poświęconego nauce języka hiszpańskiego orientujesz się, że różne osoby są na różnym poziomie zaawansowania. Pięć osób miało wcześniej kontakt z językiem i posiada już pewne umiejętności, podczas gdy trzy osoby nigdy nie uczyły się hiszpańskiego.
7. W trakcie pierwszego spotkania kilka osób jest bardziej zainteresowanych towarzyskimi aspektami klubu wiedzy, natomiast inne chcą się skupić na nauce i samodzielnie pracują z kursem.
8. (Pomyśl o innych problemowych sytuacjach – czego obawiasz się najbardziej?)

Gdy skończycie to ćwiczenie, usiądźcie razem i podzielcie się pomysłami na to, jak można zachować się w opisanych wyżej sytuacjach. Które wskazówki dla moderatorów i moderatorek mogą być szczególnie pomocne?

Na koniec, zastanówcie się, czym jest dla Was moderowanie i spróbujcie opracować swoją własną definicję.

Podzielcie się swoją definicją na naszym forum w dyskusji zawierającej [wskazówki dla nowych moderatorek i moderatorów](#). Jeśli macie pomysł na inne problemowe sytuacje, napiszcie o nich w [nowym wątku](#) w dziale Moderowanie.

Refleksje. Moderowanie wymaga praktyki

Czas trwania: **ok. 10 minut**

Czy w czasie lektury podręcznika lub udziału w klubie wiedzy pojawiło się coś, co Cię zaskoczyło?

Nad czym jeszcze chcesz popracować?

Takie pytania zadajemy sobie w trakcie naszych comiesięcznych spotkań moderatorów i moderatorek online. Zachęcamy Cię do udziału w następnym spotkaniu!

Moduł 5:

Zespoły

✓ Rozgrzewka

🕒 Czas trwania: **ok. 10 minut**

W tym module kursu:

- sprawdzisz, czy zespoły klubów wiedzy to coś dla Ciebie,
- nauczysz się, jak wspierać taki zespół na co dzień,
- poznasz narzędzia i formy wsparcia dla organizatorów klubów wiedzy,
- dowiesz się, jaka jest rola i odpowiedzialność organizatorek i organizatorów,
- przygotujesz wstępny plan zorganizowania klubu wiedzy w swojej miejscowości

Czym jest dla Ciebie klub wiedzy?

P2PU bardzo intensywnie propaguje ideę klubów wiedzy, lecz pomyśl na to, by ludzie uczyli się czegoś razem i wspólnie stawiali czoło wyzwaniom, narodził się tysiące lat przed powstaniem naszej organizacji. Dlatego nie uważamy, że to my powinniśmy Ci powiedzieć, czym dokładnie jest, a czym nie jest klub wiedzy. Na takie pytania trzeba odpowiedzieć sobie samemu. Z naszej perspektywy, podstawą dla każdego dobrego klubu jest kilka wartości, które uważamy za niezbędne, lecz cała reszta należy do Ciebie. Aby pomóc Ci odnaleźć swoją własną definicję, przygotowaliśmy kilkanaście „scenariuszy” – krótkich opisów prawdziwych wydarzeń, w których można dostrzec kilka (choć nie wszystkie) wartości będących podstawą dla klubów wiedzy.

Przeczytaj je uważnie i zastanów się, które z nich według Ciebie opisują klub wiedzy, a które nie. Po wykonaniu tego ćwiczenia, spróbuj (spróbujcie, jeśli kurs przechodzicie w grupie) sformułować swoją definicję klubu wiedzy.

1. Po ukończeniu kursu online na temat naukowych podstaw szczęścia, kilka osób mieszkających blisko siebie postanowiło spotykać się regularnie w bibliotece i dzielić pomysłami na samodoskonalenie oraz szczęśliwe życie. Takie spotkania odbywają się co tydzień bez udziału moderatora.
2. Ludzie zapisują się do klubu wiedzy na temat dziennikarstwa obywatelskiego. Gdy

przychodzą na pierwsze spotkanie, dowiadują się, że kurs, z którego mieli korzystać, nie jest już dostępny, nie ma też innego kursu na ten temat. Osoby zaczynają ze sobą rozmawiać, omawiają swoje cele i szybko znajdują jakieś lektury, materiały, filmy wideo czy nawet inne osoby, które mogłyby im pomóc. Grupa kontynuuje spotkania przez dwa miesiące. Żaden kurs online nie jest używany, nie ma też przygotowywanych wcześniej scenariuszy spotkań.

3. Pewna kobieta zostawiła w kawiarni ulotkę z informacją, że będzie tam w każdą środę o godz. 14:00 przez następnych sześć tygodni, by uczestniczyć w kursie online. Dołączyła do niej pięcioro nieznajomych. Poza krótkim przedstawieniem się i zadaniem sobie kilku pytań, osoby te przerabiały kurs samodzielnie.
4. Kilkoro sąsiadów chciałoby założyć ogród społeczny. Postanawiają spotykać się co tydzień o tej samej porze i omawiać pomysły, plany i rozwiązania. Nikt nie jest ekspertem w tej dziedzinie. Korzystają ze wskazówek i materiałów znalezionych w sieci. W końcu znajdują miejsce na swój ogród.
5. Bibliotekarz organizuje cotygodniowe zajęcia z kodowania dla grupy 15 osób. Zaplanował je wiele miesięcy wcześniej i zaprosił na nie przedsiębiorców z branży technologicznej jako ekspertów. Na każdym spotkaniu odbywają się ich 30-minutowe wystąpienia.
6. Dziesięć osób zainteresowanych tematyką wystąpień publicznych przychodzi do biblioteki, by obejrzeć słynne przemówienie Martina Luthera Kinga Jr. „I Have a Dream”. Po zakończeniu filmu krótko o nim rozmawiają i nie spotykają się już ponownie.
7. Centrum kultury promuje sześciotygodniowy program, w ramach którego ludzie – w czasie cotygodniowych spotkań – mogą korzystać z kursu online na temat szukania pracy, tworzenia dokumentów aplikacyjnych i przygotowywania się do rozmowy kwalifikacyjnej. Za zamieszczenie ogłoszenia na prowadzonej przez siebie lokalnej giełdzie pracy centrum pobiera opłatę w wysokości 30 zł od każdego uczestnika i uczestniczki programu.
8. Sześcioro studentów organizuje cotygodniowe spotkania koła zainteresowań, podczas których wspólnie pracują nad materiałami z wykładów. Po zakończeniu semestru uczestnicy spotkań czują, że wspólnymi siłami poprawili swoje wyniki.
9. Bibliotekarka utworzyła klub wiedzy o Excelu dla zaawansowanych. Na pierwsze spotkanie przychodzi osoba początkująca. Bibliotekarka prosi tę osobę o opuszczenie klubu, ponieważ nie ma ona wymaganego przygotowania, by wziąć udział w tym klubie wiedzy. Pozostałe osoby spotykają się co tydzień i wszystko dobrze się układa.
10. Nauczycielka angielskiego wprowadza elementy klubu wiedzy, by jej lekcje były bardziej angażujące. Uczniowie i uczennice nie korzystają z komputerów, ale nauczycielka przynosi swoje własne materiały, których używa, by moderować dyskusje.
11. Wykładowca specjalizujący się w klimatologii dowiaduje się, że mieszkańcy jego miejscowości chcieliby dowiedzieć się czegoś więcej o zmianach klimatu. Proponuje

poprowadzenie spotkań klubu wiedzy w lokalnym domu kultury. Spotkania prowadzi według takiego samego programu, jak w czasie zajęć ze studentami. Większość spotkań to 60-minutowe wykłady, po których następuje krótka dyskusja.

12. Pracownicy księgarni dowiadują się o P2PU i uznają, że formuła klubu wiedzy to świetny pomysł do zastosowania w czasie spotkań klubu książki, które księgarnia organizuje regularnie.
13. Grupa osób spotyka się od dłuższego czasu, by razem uczyć się hiszpańskiego. Wcześniej korzystali z MeetUp, lecz platforma nagle zmieniła zasady i część usług stała się odpłatna. Jeden z uczestników spotkań zasugerował przeniesienie zajęć na platformę P2PU.
14. Biblioteka publiczna zorganizowała klub wiedzy o języku HTML, na który zapisało się siedem osób. Po sześciu tygodniach wszystkie osoby uczestniczące w klubie były zadowolone, lecz tylko dwie ukończyły kurs.

Czytanie i oglądanie

 Czas trwania: **ok. 30 minut**

Sprawdź, czym są zespoły

Zespoły mogą pomóc w koordynowaniu oraz wspierać kluby wiedzy działające w tym samym mieście lub w jednej instytucji. Każdy zespół posiada osobę pełniącą rolę organizatorki lub organizatora (czasem są to dwie osoby). Osoba ta nadzoruje kluby wiedzy na swoim terenie, jest też odpowiedzialna na ich koordynację i kontakt z P2PU. Najlepszym sposobem zapoznania się z klubami jest sprawdzenie ich aktualnej oferty. Aby to zrobić, przejrzyj listę aktywnych zespołów [pod tym adresem](#) i spróbuj odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

- Który z zespołów znajduje się najbliżej mnie?
- Które z zespołów są obecnie szczególnie aktywne?
- Czy potrzebujesz jeszcze jakiejś informacji, której na tej stronie brakuje?
- Czy są jakieś zespoły, z którymi chcesz się skontaktować i poprosić o radę?

Przewodnik Juliany dla organizatorów i organizatorek

Tak jak w przypadku strony dla moderatorów i moderatorek, P2PU przygotowało również stronę z materiałami dla organizatorów, która zawiera materiały przydatne w procesie tworzenia zespołu.

[Z tej strony](#) możesz pobrać przewodnik dla organizatorów i organizatorek, który przygotowaliśmy z Julianą Muchai, pierwszą osobą pełniącą funkcję organizatora w P2PU oraz jej zespołem bibliotecznym z Kenii. Przewodnik omawia krok po kroku sześć etapów procesu tworzenia zespołu:

1. Zapoznanie się z P2PU
2. Zebranie zespołu
3. Przeprowadzenie warsztatów dla moderatorów i moderatorek
4. Wsparcie dla moderatorów i moderatorek
5. Rozwój oferty
6. Udział w życiu społeczności P2PU

Pobierz przewodnik i poświęć 15-20 minut na przejrzenie jego treści.

Rozpoczęcie pracy zespołu

Po utworzenie zespołu otrzymasz dostęp do nowych funkcji w panelu administracyjnym. Oto niektóre z nich:

- Dedykowana strona typu landing page Twojego zespołu (wraz z unikalnym adresem URL). Dzięki tej funkcji możliwe jest jednoczesne promowanie działalności wszystkich klubów wiedzy moderowanych przez członków Twojego zespołu (na przykład: <https://www.p2pu.org/sppl/> lub <https://berlin.p2pu.org/>).
- Funkcje panelu przeznaczone dla zespołu. Moderatorzy i moderatorki mogą tu zobaczyć aktywność pozostałych osób w zespole.
- Cotygodniowe raporty zespołu. Wiadomości te zawierają zestawienie danych o zapisach do każdego z dostępnych klubów wiedzy, tygodniowy harmonogram zespołu oraz podsumowanie opinii przesyłanych przez uczestniczki i uczestników klubów. Można też zrezygnować z otrzymywania tych raportów w ustawieniach panelu.
- Zbiorcze wyniki ankiet. Informacje zebrane przez wszystkie osoby w Twoim zespole mogą być łączone i udostępniane na potrzeby ewaluacji oraz raportowania.

Więcej informacji i danych technicznych na temat pracy zespołów można znaleźć [w naszej dokumentacji](#).

Zrób/Wykonaj/Powiedz/Pomyśl

 Czas trwania: **ok. 40 minut**

To zadanie składa się z dwóch części. W pierwszej zastanowisz się, jaką rolę może pełnić organizator zespołu w Twojej instytucji. W drugiej przedstawimy naszą kartę planowania pracy, która może pomóc Tobie i Twojemu zespołowi osiągnąć wyznaczone cele.

Zadania i odpowiedzialność

Krok 1: Poświęć pięć minut na wymyślenie pomysłów na to, jak można wspierać moderatorki i moderatorów w zespole. Wypiszcie je (lub narysujcie) na karteczkach samoprzylepnych lub innych kartkach papieru (po jednym przykładzie na karteczkę). Starajcie się wymyślić tych sposobów jak najwięcej!

Krok 2: Zbierzcie pomysły i pogrupujcie je, dzieląc na kategorie i zaznaczając różne ważne tematy, jakie się w nich pojawiły.

Krok 3: Przeznaczcie kolejne 5 minut na wnioski i refleksje. Zastanówcie się nad następującymi pytaniami:

- Czy widzicie możliwości wprowadzenia modelu wzajemnego uczenia się w pracy z moderatorkami i moderatorami?
- Czy istnieją sytuacje, w których można zastosować społecznościowe, oddolne formy wsparcia w zespole?
- Co możecie wspólnie zrobić, by dotrzeć do osób, które z przyczyn od siebie niezależnych nigdy nie uczestniczyły w takich inicjatywach jak kluby wiedzy?
- Czy mogą wystąpić sytuacje, w których Twoja rola i odpowiedzialność jako organizatorki/organizatora będzie kolidować z wizją czy wartościami P2PU?

Karta planowania pracy

Aby wykonać drugą część zadania, należy pobrać [kartę planowania pracy w zespole](#), a następnie zapoznać się z pytaniami i poleceniami zawartymi w karcie (przeznaczcie na to około 20 minut).

Gdy przystąpicie już do przydzielania sobie zadań, zwróćcie uwagę na kwestie, w których możecie sami podejmować decyzje, i oddzielcie je od tych, które wymagają dodatkowych zasobów, kompetencji czy zgody innych osób lub instytucji. Zaznaczcie takie uwagi na karcie.

Po zakończeniu zadania uzupełnioną kartę można zapisać swoją kartę jako plik PDF (lub zrobić jej zdjęcie) i podzielić się nią na forum w dziale „[Zakładanie własnej społeczności P2PU](#)”.

Refleksje. Wzajemne przywództwo

Czas trwania: **ok. 10 minut**

Zastanów się nad następującymi pytaniami: Czy, i jaki, wpływ udział w tym klubie wiedzy wywarł na Twoje postrzeganie pracy w zespole? Co możesz zrobić, by wykorzystać „ducha” P2PU oraz ideę oraz wartości klubów wiedzy, aby stworzyć sprawnie funkcjonujący zespół?

FRSI FUNDACJA
ROZWOJU,
SPOŁECZEŃSTWA
INFORMACYJNEGO

P2PU

ASSOCIATION OF FINNISH
eLEARNING CENTRE

PROGRESS
FOUNDATION